

Valters M. F. Bekers

ŠOLAĪKU KUNGS

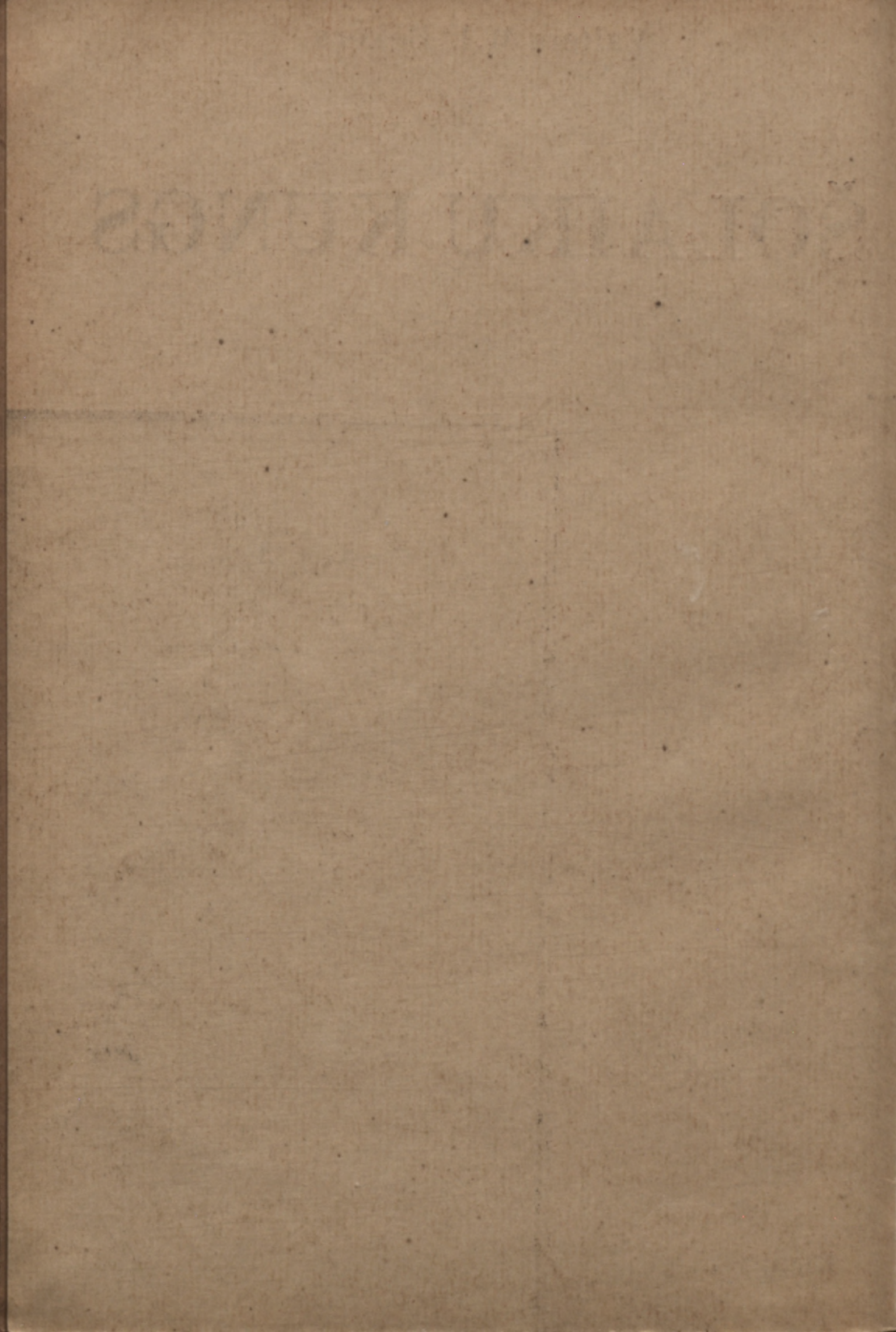

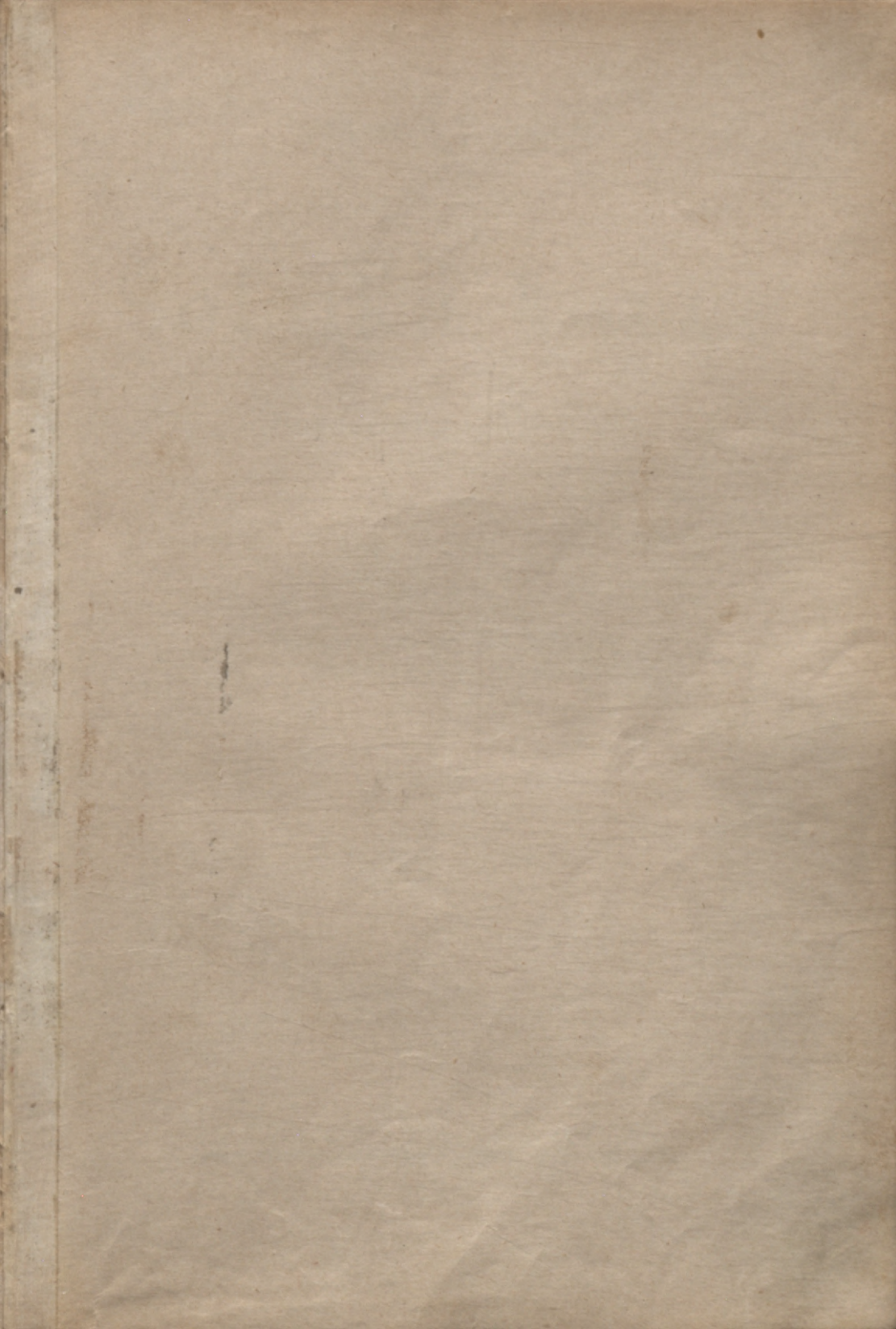
Rokas
grāmata
kungiem

Rīgā, 1928. g.

33 28 133

L $\frac{3}{297}$

L $\frac{8}{517}$ (P)

85-111

L
68

m/f. (R)

Valters M. F. Bekers

Šolaiku kungs

Rokasgrāmata kungiem

Tulkots no vācu 1927. gada izdevuma,
piemērojot Latvijas apstākļiem

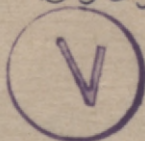
J. F i c h t e n b e r g s, R i g ā

1 9 2 8

L-
12

L. V. B.
In. 221964. ✓

0309086589

»Latvju Kulturas« spiestuve
Rīgā, Tērbatas ielā 15/17

Ievads

Dzīvei pamazām ievirzoties pirmskaņa sliedēs, mēs jo dienas nākam dzīvākos un tiešākos sakaros ar svešiem ļaudim, citām tautām. Līdz ar to, kā sevis paša labā, tā arī lai citiem nedurtos nepatīkami acis, mums jāprot pareizi ģērbties. Aiz daudziem un dažādiem iemesliem. Salīdzinot ar agrākiem laikiem, arī šai ziņā mēs esam milzu soļiem gājuši uz priekšu. Tas sakāms tiklab par dāmām, kā par kungiem. Šad un tad tomēr uzduņamies arī apģērbā uz pārspilejumiem, jo pēdējā slīpējuma pa lielākai daļai mums vēl trūkst. Tas viegli saprotams, jo mums vēl nav iespējas vairāk ceļot pa ārzemēm un izvest studijas tieši tur, kur modes tiek radītas un viņu nemākslota lietošana iedzimta. Bet tas ar laiku mainīsies un mēs nemanot iesaugsim visas pārējās Eiropas saimē.

Līdz šim vēl nāk priekšā, ka savas zināšanas modes jautājumos un ģērbšanās ziņā mūsu kungi iegūst no trūcīgiem, lielāko tiesu pat nelietpratīgiem, savu drēbnieku uzskatiem, kuņģi tas savukārt smeļas no pilnīgi neorientētiem, nekādos sakaros ar augstāko internacionālo sabiedrību nestāvošiem modes žurnāliem. Gadās arī, ka pārbraukuši no ārzemju ceļojuma vai ekskursijas, mūsu kungi uzķerušī dažu labu modes parādību, kā arī pastāsta, cik svešatnē viss bijis elegants, cik labi bijuši ģērbušies augstākās sabiedrības kungi, bet piemirst to, kas bijis svarīgs un... paļaujas pa vecam uz saviem drēbniekiem. Kādeļ? Tāpec, ka šie kungi nemaz nav uztvērušī pašu galveno. Jo nav no svara ģērbties pēc pēdējās modes, ja savā stilā viņa nav saskaņota ar visu pārējo apģērbu un piemērota attiecīgās personas figurai. Galvenais, jāizkopj labas noverotāja spējas un jāzin, kas ir no svara visam kopizskatam. Uzvalks, apkaklīte, kravate vai kurpes pašas par sevi vien nav noteicošas lietas. Ne! Kā viss tas nēsājams? Kā tas saskaņojams un... kā izturēties labā apģērbā —

tas ir noteicošais...

Kādeļ gan tik bieži ārzemēs pat lepnākas viesnīcas šveicars uz pirmā acu uzmetiena pazīst, no kurienes jūs atceļojušī, un

neuzrunā jūs angļiski, bet vai nu vāciski, vai citādi? Tas izskaidrojams ļoti vienkārši. Ka neesat angļis, tas nomanāms no daudzām lietām. No jūsu apģērba piegriezuma, matu cirpuma, kravates, apāviem, jā, varbūt pat no jūsu portfeļa. Jums trūkst kundziskuma pasaules mērogā — drošības sava apģērba izvēle. Galva jums pārāk maza cepure, un kaut gan jūs, varbūt, esat daudzas zemes izmaluši, jums tomēr it nekā internacionāla nepiemīt. Tas sakāms ne tikai par jūsu izturešanos, bet arī par apģērbu. Visi augstāko aprindu kungi mūsu laikos starptautiski ir tik vienādi ģērbusies, ka viena nācija atšķirama no otras vairs tikai pēc sejas pantiem. Pēc apģērba pazistami vēl vienīgi vācieši. Tas pats būtu sakāms par mums. Diemžēl, tā nav nekāda slavejama parādība. Jo ārējais izskats bieži vien ir no daudz lielāka svara, nekā to domā. Ar simpātiska izskata kungu jūs noslēgsiet veikala darījumus daudz vieglāki, nekā ar nevižīgi ģērbusošos cilvēku. Un kam piemītis īsta kunga izturešanās un izskats, tas katrā ziņā tiks pasaule daudz tālāku, ka neapstests cilvēks ar nepiemērotu vai pārspīlētu apģērbu. Ir vesels lēvenis visādu lietu, kuņas novērojamas, lai tiktu pie mērķa. Līdz šim mūsu kungu vairākumam trūkst vēl pareiza viedokļa pazīt labo un pareizo. No kā tas izprotams un kā to panākt, to raudzišu paskaidrot sekojošās rindiņās. Aplūkošu galvenokārt tos neapgāžamos pamatprincipus, kuři jau pastāv bez pārgrozībām kopš gadu desmitiem un kuři pastāves vēl jo projam. Protams, ka pamatoju šo apcerējumu uz patreizējās kungu modes, bet dot visjaunākās modes aprakstus tomēr nav manos nolūkos. Galvenokārt gribu jums parādīt ceļu, pa kuču iedami jūs busit ģērbusies tikpat pareizi un internacionāli, kā it visi, it sevišķi neuzkrītoši un vienkāršie ģērbtie, vislabāko starptautisko aprindu kungi. Kas to gribēs sasniegt, tam katrā ziņā visi savi līdzšinieji ieskatī jāgroza... Daudzām lietām, kas līdz šim turētas par pareizām, jāatmet ar roku, jo tās izrādījušās nepareizas, un citas, kas līdz šim šķitušas vainojamas, jāatzīst par absolūti nepieciešamām. Acīs nedurošās elegances augstāko mēru, pēc kuča velti tiekušies daudzi kungi, sasniegs vienīgi tas, kas varēs sacītam piemēroties. Bieži vien viss atkarājas tikai no sīkumiem, kuři palaisti bez ievēribas gaļām, un par kuču vienkāršību dažam labam, kas iepazīsies ar viņu noslēpumu, atliks tikai pasmaidīt un pabrinēties. Un šis grāmatas galvenais nolūks — lasītāju ar tiem iepazīstināt.

Pareizas un nepareizas idejas par uzvalku

Vispirms aplukosim kungu apģērbā pielaistās kļūdas humo-rista acīm. Varbūt, ka tad mums ar atpestošiem smiekliem izdosies izvairīties no tām daudzajām nepareizībām, ko par noželošanu ik uz soļa sastopam. Tā tad ķersimies tūlī pie vis-svarīgākā, proti, pie uzvalka. Cerams, ka būs vislabāki, ja pie-vienotajās ilustrācijās pareizo nostādīšu līdzas nepareizajam, lai paasinātu lasītāja skatu un tas mācītos ieraudzīt visu svarīgo, jo nepareizs redzes viedoklis ir galvenais, ar ko daudzie fau x pas apģērbā ziņā izskaidrojas.

Tādēļ lūdzu mani pavadīt uz „Romas“ viesnīcu. Jums nekas nav preti? Vai nē? Tas neprasa daudz laika un pēc britiņa mēs esam tur. Lūdzu iet pa priekšu...

Lūk, tur patlaban pa viesnīcas trepēm nokāpj patiesi labi ģērbts kungs. Brīvi, gandrīz neverīgi, viņš tuvojas kasei un uzsāk sarunu. Vai varat sadzirdēt, ko tas saka? Tas runā angļiski un man gribētos apgalvot, ka tas nav amerikānis, bet ir tiešām angļis. To nomanu jau no tāienes pēc visas viņa izturešanās. Vai jums patīk viņa gaume ģērbties? Jā? Man arī, jo viņš ģērbies absolūti vienkārši. Nekas pie viņa nedurās acis, un tomēr tam nevar paiet bez ievēribas gaļām.

Un nu palukojaties jaunajā Rīgas švitā, kurš stāv tam līdzās. Tas noskatās uz angļi un domā: „Pie joda, cik labi šis kungs izskatās! Kādēļ gan nevaru to pašu teikt par sevi? Drebnieks vakar pat vēl apgalvoja, ka viss, kas vien man mugurā — pats pēdējais modes kļiedziens. Un tomēr — šis angļis izskatās gluži citādi. Vai tad es tiešām nebušu pilnīgi pareizi apģērbies?“

Un man gribētos šim Rīgas švitam atbildēt: „Jā, draudzīn, tev patiešām ir ko brīnīties, jo, neskatoties uz visu tavu moderno uzvalku, tu esi ģērbies nevien nepareizi, bet pat gluži nejdzīgi.“

Tagad ķeršos pie šī jautājuma sīkakas iztirzāšanas, un jūs

tuliņ redzesiet visu atšķirību. Pirmām kārtām apskatiet uzmanīgāki šos kungus visā augumā.

Pareizais ielas uzvalks.

Pareizi pielaiktas bikses
un veste.

Ridzenieks, kuŗš tur stāv pie viesnīcas kases, noaudzis tikpat labi kā anglis, bet izskatā tas līdzīgs koka lellim veikala logā; anglis turpretī izskatās dzīvs un vingrs. Pirmais ir iespīlēts un mākslīgi ierobežots no sava apģērba, pēdējais jūtas savā apģērbā pilnīgi brīvi un neierobežoti. Un kādēļ gan? Drēbnieks, proti, nav anglim uzvalku uzspīlējis, bet uzšūvis tā, lai viņa nesātajs netiktu traucēts nevienā kustībā. Un neskatoties uz visu to, viņa svārkī šūti pielāgojoties jostas vietai. Ridzeniekam

tas ir taisni tāpat, bet angļa paduses, kā priekšā, tā arī mugurpuse, drebe sametās skaidri saskatāmās kņokās. Otrs, turpreti, uzstiepies savam drēbniekam, lai viņa svārki būtu šais vietās kā „uzlieti“, un nu tam iznācis nevis uzvalks, bet triko. Un tas nekad nedrīkst būt. Ja šis mūsu draugs mazliet tik pakustinās rokas, tad no ķermeņa tūlīņ atlobīsies it viss, kas viņam mugurā! Atloki atlieksies uz sāniem, svārku apkakle sabruks uz augšu, kas nekad nedrīkst notikt, un piedurknes pie kustešanās kļūs isākas. Turpreti pie angļa viss paliek savā vietā, jo pateicoties minētām kņokām, kustību brīvība viņam ir nodrošināta. Starp citu, viņš nebūt nav lielaks par ridzenieku, bet izskatīties tas izskatās lielaks. Jus jautās, ar ko tas izskaidrojams. Arī tam savi iemesli. Izņemot minētās, kustību pieļaujošās kņokas, anglim uzvalka apkakle sānos un mugurā nepieslejšās tik cieši un augstu klāt, bet stāv mazliet nost no baltās līnu apkaklītes. Protams, ar vesti tas tāpat, jo pretejā gadījumā viņa slietos svārku apkaklei pāri. Turklāt šī svārku apkakle mugurā atrodas diezgan zemu, tā tad neiespīle galvu, bet atļauj viņu brīvi turet un līdz ar to pataisa lielāku arī pašu nesātāju. Ridzenieks, turpreti, ir savā apģērbā iegrīmis un sakarā ar to izskatās mazāks, it sevišķi tamdēļ, ka viņa svārku apkakle mugurā pilnīgi pārsedz līnu apkaklīti. Viņa stāv pat tik augstu, ka pieskaņas matiem. Varētu nodomāt, ka tas bijis par Tenneja partneru boksa sacīkstē un dabājis tādu belzienu pa galvu, kas to dziļi „ieknoķējis“ viņa uzvalkā. Vai tas tā neizskatās?

Savā garā mes vēl par daudz esam iespaidoti no formas ģērbā, kur ap kaklu viss ir augsts un aizpogāts. No šīs ierašas varbūt arī ceļas nepareizais redzes viedoklis. Jo mūsu švīts it nemaz nenoskārš, kur apģērbā kļūdas meklejamas. Viņš tik sajūt, ka ar angli salīdzinot, nav pareizi ģērbies, un velti meklē šīs vainas celoni. Vienīgais, ko tas uz pirmo acu uzmetienu ierauga, tā ir starpība bikšu ziņā. Savējās viņš ieturējis tik isas, ka jās ir tikai pusmastā, t. i., tās atsedz zeķi vairākus centimetrus virs kurpes. Turpreti anglis viņas valkā ļoti gaļas un platas, ar skaidri saskatāmu sastregumu virs pēdas kumpuma. Apakšā viņa biksēm nav atloku, bet tās ir pavisam gludas. Bet ja tādi būtu, tie katrā ziņā nebūtu tik gaužam šauri, kā mūsu jaunajam draugam. Tas ir pirmais, ko mūsu ridzenieks ierauga. Un nu palenām tas sāk izberzēt miglu no

acīm, jo tagad tas pulas uziet katru vainu atsevišķi. Pirmkārt tas redz, ka viņa veste ir pārāk augstu aizpogāta; turpretī anglim tā ir izgriezta diezgan dziļu un apakšējos galos nav tik nemotivēti isa, bet daudz gaļāka. Tas ievēro, ka svārku pogas tam nav pareizās vietās, ka pogai, kas aiztaisāma kā vienīgā, kaut uzvalkam būtu pat trīs pogas, jāatrodas tieši uz jostas vietas līnijas, bet nevis augstāku vai zemāku. Bet mūsu švita

Kādas te kļūdas?

Šīnī vestē sakopotas visas iespējamās kļūdas. Ievērojiet jocīgo apkaklīti un kravates mezglu.

svārkiem ir divas pogas un viņas abas ir nepareizās vietās. Viņš aiztaisījis abas pogas, ko tas nekad nedrīkstētu darīt. Augšējā poga viņam atrodas vismaz trīs centimetrus virs jostas vietas un apakšējā tieši zem šīs „draudošās zonas“. Kuŗu pogu tas uzvalka aiztaisīšanai arī nelietotu, pareizība nebūs panākama un auguma proporcijas, kuŗas ir no ļoti liela svara, līdz ar to tiks izjauktas. Aiztaisāmā poga atdala augšējo ķermeņa pusi no apakšējās un, atrasadamās nepareizā vietā, viņa var sabojāt visu figuru.

Bet mūsu draugam jāizsaka atzinība vismaz par to, ka tas nav padevis tai nejedzīgajai modei, saskaņā ar kuŗu šī aiztaisāmā poga atrodas vēl zemāku, tā teikt, „vislabākā vietā“.

Šis modes izdomātais patiesi pelnījis, lai viņu pirms saules lektas nošautu. Kādu dienu, proti, radies liels gudrinieks, kuŗš pasludinājis: Nost ar šaurajām lietām! Un nu visi tūliņ metušies pretējā ekstremā, kā tas par nožēlošanu pie mums tik bieži notiekas. Līdz ar to iesākas tā sauktais „drēbju uzkaŗamā“ laikmets. Ļaudis neģērbās, bet apkarās ar drēbēm. No šauruma parlēca uz pārspīlētu platumu. Mugurpusei raudzija izmantot zīdaiņu platās jaciņas kŗokaiņo veidu, bet tad šis modes izdomātajam šis platums atriebās un jau paši par sevi īsie svārki nu pēkšņi, bez kāda iemesla, gurnos saruka ārkārtīgā šaurumā, un priekšā, labi zemū, aiz draudošām briesmām nokrist bezdibeni, piešuva minēto pogu un... svārkos to aiztaisīja kā vienīgo. Turklāt nēsāja augstu sapogājamu vesti, zināms, nepareizi saprastu divrindu vesti, jo īstajai divrindu vestei, kuŗa bija nonākusi izmiršanas stadijā un kuŗai tomēr vel šobaltudien netrūkst cienītajū, jābūt diezgan dziļū izgrieztai un šūtai ar platiem atlokiem. Tad vel šo „augstu sapogātu“ vesti, kuŗa blēza starp īstiem liliputatlokiem, vaiņagoja nožēlojami šaura kravate ar gauŗam maziņu mezglīņu. Radās sajūta, ka šāda apģērba nesātajam jāstaīga apkārt ar kravates mezglam priekšā aizliktu vairojamo stiklu, jo citādi šī kravate nemaz nebūtu saredzama. Sīku, „nebījušu“ papildinājumu veidā it visu izgatavot pamazīnātu un nostādīt kā jaunu modi, tas izvērties par īstu sērgu. Ar ārpuse uzšūtu kabatu vai kādu dubultkŗoku nebūt vel netaisa jaunu modi. Lai tik atceramies ielas uzvalkā ne retumis sasto-

Ievērojāt kustību kŗoku paduses priekšā.

Nevietā sametušās kŗokas.

pamas, no ārpuses uzšūtas šausmīgās kabatas, kuŗas šim uzvalkam nemaz nepiederās un paliek vel neglitakas, ja tām vidū ir piedevām neliela dubultkŗociņa ar attiecīgu pogu un pogcaurumu. Pie speciāla sportuzvalka, medībām vai golfa spelei, gan

var valkāt lielas, no virsus uzšūtas kabatas, jo šim apģērbam viņas piekrit. Ielas uzvalkam viņas nekad nedrīkst būt. Nemaz nerunājot par visādām kņociņām!

Nu mēs laimīgi esam notikuši pie „-iņu“ manijas! Pie mums jau it viss beidzas ar „-iņu“. Ikkatra mūsmāju jaunā mode piegudro pa kabatiņai vai dubultkņociņai, pa iekantējumiņam vai atlociņam. Anglijā it viss ir izlidzināts un virišķs. Turpreti mūsu tieksme visu ko samazināt atstāj sievišķīgu iespaidu. Ja p. p. pie mums kāds pasūtis melnu uzvalku ar iekantējumiem, tad tas droši var sagaidīt, ka drēbnieks ieliks gluži šauriņu, tikko saredzamu iekantējumu. Turpreti Anglijā iekantējumi ir ļoti plati un tie panāk savu patieso nolūku, proti, izceļ it visu uzvalku.

Šī „-iņu“ mode, kas piemetusies daudzu drēbnieku ražojumiem, atstāj ļēpīgu, sievišķīgu iespaidu un nebūt nav uzskatāma par kādu „jaunu modi“, bet patiesībā ir tikai niekošanās, kuŗa nu reizi būtu jāatmet. Tā ir drēbnieku izpalīdzēšanās, lai klientam iegaltotu jaunu uzvalku. Kāds no maniem paziņām, vienmēr nevainojami ģērbts kungs, naglai tieši uz galvas trāpīdams, apzīmēja visu šo ķēmošanos par „Balkanu modi“. Vai viņam nav taisnība?

Bet mūsu švits man tagad jautās: „No kā tad iztieks Londonas drēbnieks, ja it viss arvienu paliktu bez pārgrozības? Vai tas sen jau nebūtu izputējis?“ Ak ne, manu draudziņ, tur mode droši vien mainās vēl ātraki kā agrākos laikos, bet tas nu neizpaužas pamata principu pārgrozībā. Tie atziti par vienīgi pareizajiem un tie paliek uz visām reizēm tādi, kādus tos isumā vēl reizi esmu šis nodaļas beigās atkārtojis. Bet pārgrozības notiek pašu uzvalku maiņā. Tā p. p. pirms diviem gadiem bija gandrīz vientīgi mode trīs pogām pogājami vienrindu sakkouzvalki, vēlāku uzpeldeja visai iecienītās divrindu žaķetes un patlaban dienas kārtībā ir atkal vienrindu svārki, kuŗi nu atkal pogājami tikai uz divām pogām, no kuŗām aiztaisu valkā vientīgi to, kuŗa atrodas uz jostas vietas līnijas. Turklāt vēl jo projam sevišķi iecienīta ir dziļi izgriezta divrindu yeste ar platiem atlokjiem.

Savā apģērbā anglis vairs nebūt nav tik konservatīvs, kā to parasts iedomāties. Modi tas tagad maina bieži un visai ātri, un tiek tūlī visās pārējās zemēs imitēts. It visur angļu mode ir bez ierumām atzīta par absolūti priekšzīmīgu. Ang-

Uelsas princis.

liem nu reizi piemīt pareiza apģērba izpratne, kungu modes radīšanai nepieciešamais praktiskais saprāts un vairākos gadu simteņos konsekventi izkopta gaume šinī nozarē.

Tur modi nerada drēbnieki, bet kungi paši, un ko pats kungs negribēs valkāt, to arī neviens drēbnieks tam neuztieps. Jo noteicēji te ir isti „kungji“, bet nevis operetes statisti vai ekrana pretendenti. Nē, modi te nosaka vai nu Horseguard'u pulka pulkveži, Goldstream Guard'u vai citu gvardijas pulku majori. Un pirmām kārtām pats Uelsas princis. Ko minētās personas nēsās, tas arī būs mode. Viņu izdomājumos šad un tad gadās arī pa pārspēļējumam, bet kas gan tos atdarinās. Neviens no „kungjiem“. Lielākā daļa Eiropas un Amerikas zemju pilnīgi atteikušās nodibināt pašas savu kungu modi. Un kur vien jūs ceļojot neatgāditos, vai tas nu būtu Madridē vai Romā, Stokholmā vai Ņujorkā, istie „internacionālie“ kungji it visur bus vienā un tani pašā stilā ģērbušies. Un, proti, angļu stila. Vācieši vienīgie par varu pūlas izveidot īpašu modi, bet ar zemēs tā dužas nepatīkami acis. Tāpat arī drēbnieku apspriedes bieži vien ir negatīvas, jo viņi vienmēr tiecas radīt fantastiskus jauninājumus.

Par nožēlošanu mūsu kungji gandrīz arvienu kaunās sekot jaunām starptautiskām modēm un papriekšu nogaida, kamēr viņas būs ārzemēs novecojušas. Tad nav ko brīnīties, ka savā izskatā tie nekad nav up to date. Tas pats nu arī notiksies ar patreizējo modi, kas atkal cēlusies Anglijā un atzīta tikai no retiēm mūsu kungjiem, jo viņai vēl baidās „uzticēties“. Vel vienmēr pastāv uzskati, ka angļi nēsā nokārušās, pārāk ertas drēbes, no kuŗām tos nekas nepiespiedis atteikties. Bet tā ir maldīšanās. Patlaban svārkjiem Anglijā ir tieksme uz sašaurināšanos un tos pagatavo ļoti šaurus un ļoti īsus. It sevišķi divrindu sakko. Taisni tāpat tas ir ar vienrindu sakko, kuŗš pogājams, kā teikts, ar divām pogām, no kuŗām apakšējā paliek neaiztaisīta. Nu celsies jautājums: Kā izskaidrot šis pēkšņās modes pārmaiņas Anglijā, kuŗa līdz šim bijusi tik konservatīva? Kā tas noticis, ka tur jauninājumus tik ātri pieņem, tas grūti pasakāms. Šķiet, ka pasaules kuŗš ar savām paģirām būs agrākos angļus tomer pataisījis žirgtākus, modernākiem ieskaftiem... un arī nervozākus. Šī nervozitate izpaužas arī kungu modē, un tā ir tāda parādība, kas agrākos laikos nekad nenotika. Tagad angļi ir uz „jauninājumiem“ daudz kāraki, bet ne

tik daudz pašu apģerbu veidā, kā viņu ātrā mainišanas kārtībā. Agrāk vareja rēķināties ar to, ka zināma mode pastāvēs vismaz vienu vai pāris gadu, turpreti tagad tā mainās daudz ātrāki, un it īpaši noteicošās aprindās, kuņas šādu novirzīšanos no tradicionālā ģērbšanās veida pirms kaņa nekad nebūtu atzinušas. Ir pat ļaudis, kas šai angļu rakstura pārvērtībā iedomājas ieraudzīt pagrimšanas iezīmes. Varbūt, ka pa daļai tiem arī taisnība. Angļu mentalitate ir pārvērtusies. Līdzīgi visām pārējām tautām, kas piedalījušās kaņā, arī angļi kļuvuši mazliet nenosvērtāki un vieglprātīgāki. Vismaz nervozāki. Un to savukārt apstiprina šī ātrā modes maiņa. Bet pedējai ir vēl citi iemesli. Noteicošo aprindu vizicilākie kungi, minētie gvardijas virsnieki, diplomati un pārējie pretendenti ģērbties ar vienu „up to date“, atmet tūliņ ar roku pašu nesen izdomātam jaunajam apģērba veidam, tiklīdz tas sāk ieviesties plašākās masās. Un tā kā Anglijā tas neprasa ilgu laiku, tad gadas, ka labāko aprindu kungi pēkšņi pāriet uz pastāvošai modei tieši pretēju virzienu. Un tas notiekas ar it visu kunga garderobi, sākot ar cepuri un beidzot ar apaviem.

Tā nu es atkal esmu nonācis savā izejas vietā, proti, ka neskatoties uz visu šo modes maiņu, pamata principi paliek vieni un tie paši, vienalga, vai jostas vieta būtu šaurāka, vai

Bulta parāda atloku pareizo, ovālo piegriezumu.

Šī bulta attēlo atloku nepareizo, smailo piegriezumu.

ertāka, svarkī īsi vai šauri. Tāpat arī padusu priekšā un mugurpusē, neatkarīgi no modes, jābūt minētām, kustību pieļaujošām kņokām. Tagad es formulešu vēl citus negrozāmus prin-

cipus, kas izpaužas labi pielaikotā apģērbā. Šie principi tā tad ir kungu uzvalka starptautiskajam kopizskatam visraksturīgākie. Anglijā, kā jau minēju, visu ko taisa ļoti vīrišķu, platu un prāvu, apmēros domātu istam virietim. Atloku apmēri ir plati visiem uzvalkiem, vienalga, vai tā būtu fraka, smokings, vai Morning coat's (kuŗu pie mums nesaprotamā kārtā dēvē par Cut away). Tāpat tur tiŗu prātu nepūlas viles noŗūt tik glīti un gludi, kā pie mums. Ari tam ir savi iemesli. P. p. piedurknes ŗuve plecus, kuŗa pie mums nostrādāta tik labi, ka grūti pat saredzama, pie angļiem izslejas mazliet virs kamieŗa, jo ar ŗo paņēmienu uzlabojas visa figura. Caur to, proti, pleci nenobrūk tik piepeŗi, kā pie gludi noŗūtas, neredzamas plecu ŗuves. Tā vien ŗķiet, ka ŗo gludo noŗūšanu pie mums tura par laba drēbnieka pazīmi. Bet ar kādām sekām? Pie mums jāuzpure vesels zirgs, lai izbāztu un izceltu virieŗa plecus, turpreti Anglijā to galvenām kārtām panāk ar plecu viles mazliet pacilāku piemetināŗanu. Protams, ar to nav domātas uzpūstas piedurknes, kādas bij modē pie dāmām 1870. gados, bet tikko manāms neliels kumpums. Bez tam, protams, ari Anglijā pleci ir izoderēti ar audekla iemetinājumu. Œaketes atlokiem katrā ziņā jāgulstas pār krūtīm ovālā, uz aru izliektā veidā, jo tas pieŗķiŗ krūtīm vīriŗķīgāku izskatu. Pie mums, turpreti, ne retumis redzami smaili un V-veidīgi piegriezti svāŗku atloki, tā kā lielākā daļa kungu izskatās dilonŗslimi.

Bet mēs esam pavisam piemirsuŗi mūsu ŗvītu. Pārdomas nogrimis, tas vēl vienmēr stāv viesnīcas zalē. Un tas ir apsveicami, jo vienīgi ar pārdomāŗanu un sava skata paasināŗanu mēs varēsim atsvabināties no ŗim patreizējam Balkanu modem. Ari mums jāiemācās iztureties savā apģērbā ērti un dabīgi un jāatsakās no tieksmes lekt citiem acis. Vispirms būtu vēlams, lai drēbnieki grieztu savu klientu uzmanību uz visām ŗim lietām, un neiedomātos, ka „jaunatrastas“ kabātas vai iekantējuma dēļ tūliņ bus jauna uzvalka pasūtījums sagaidāms. Tas kādreiz gan tā bija, bet ar laiku ŗādas parādības pilnīgi izbeigsies. Ari Rīgā ir dažas firmas, kas sekmīgi varētu ar Londonas labākiem drēbniekiem konkurēt. Un ŗis Rīgas firmas it nebūt nedomā saviem klientiem uztiept Balkanu modes, jo viņas skaidri noprot, ka tādā gadījumā tūliņ pazaudētu to labi ģērbto kungu uzticību, no kuŗu pasūtījumiem viņas dzīvo. Tikai ŗādā veidā ŗie drēbnieku veikali panākuŗi to, ka viņu klienti

ne ar ko neatšķiras no labi apģērbtajiem starptautisko ap-
rindu kungiem. Jo mums jāizsargās no „izgāšanās“, lai citiem
ļaudim nebūtu līdzjūtīgi un zobojōši jāparausta pleci, ieraugot
šādu būtņi, visādām kabatiņām un vilītem apveltītu, ierauktu
galvu un iekritušām krūtīm, klistam p. p. pa Romas vai Ma-
drides ielām.

Bieži vien arī visniecīgākām lietām ir neceretas sekas. Šādu
kļūdu dēļ dažkārt jācieš pat materiāli zaudejumi. Tā p. p.
vācu filmu savienības mēdz pagatavot nopietņi domātas mākslas
filmas, kas ārzemēs visiem humoristiem sagādātu vislielāko bau-
dījumu, ja tik šīs filmas tiktu pāri robežai. Filmu sabiedrības
bieži vien dabūn brīnīties, kāpēc dažām filmām, kuŗas pašas
par sevi ir diezgan labas, ārzemēs trūkst noņēmeju. Un atbilde
taču tik vienkārša: Tāpēc, ka Vācijā būs grūti atrast tādu filmu
sabiedrību, kuŗai būtu īsts lietpratējs-konzultants kungu apģērba
jautājumos. Nesen man iznāca saruna ar vienu no ievērojamā-
kiem filmu piegādātājiem Anglijā. Viņš man sūdzēja savas
bedas: „Atliek tikai nožēlot, ka nedrīkstu pirkt vācu filmas,
jo gandrīz it visi vīrieši viņās ir pārāk nepieļaujami un kļu-
daiņi ģerbušies. Vācu frakotais kungs vienmēr uzsviedis ple-
cos haveloku, ko Anglijā neviens nevalkā. Vai nu atkal vācietis
uzģerbs mēteli ar dzelzs staiņu veidotu jostas vietu. Vai tad
patiešām nav neviena, kas uzstātos pret šīm nejedzībām? Par
nožēlošanu es nevaru šādu filmu pirkt, jo traģiskā skata vidū,
uzpeldot frakai vai mētelim, ko uz skatuves nevalkātu pat mūsu
komiķis Little Titch, publiku sagrābtu smieklu krampji.“

Domāju, ka esmu tagad uzvalku pietiekoši apskatījis, un
kritiskam skatam ilustrācijas arī sīkumos tagad sniegs daudz
vairāk, nekā gaŗu gaŗie apraksti. Man tikai gribētos vēl reizi
īsumā atkārtot visu to, kas šai ziņā ir pats galvenais, un no
jauna pastrīpot, ka tās ir tieši tās pašas lietas, kas jums, pa-
šiem neapzinoties, līdz šim vienmēr tik visai patikušas, bet
kuŗas jūs paši nevarējāt uziet. Pa daļai tās būs arī tieši tās
laba apģērba iezīmes, ko jūs līdz šim nebūsiet gribējuši savā
uzvalkā pielaist, un par kuŗām es ievadā teicu, ka dažas lietas
nāksies pilnīgi pārmācīties: dažām lietām, kuŗas līdz šim tu-
retas par pareizām, jāatmet ar roku, bet citas, kuŗas līdz šim
šķītušas vainojamas, tagad katrā ziņā prasāmas no drēbnieka,
lai cik tas tām nepretotos. Šo teoriju pareizības apstiprinā-
jumu jūs atradīsiet pievienotajos, visai instruktīvajos attēlojumos.

Esmu papūļējies izraudzīties vienīgi tos modeļus, kuŗu oriģināli pieskaitāmi vispārīgi atzītiem, starptautiskā gaumē vislabāki ģērbtiem kungiem. Bet parādīt starptautisko apģērbu veidu ir taču manas nolūkos. Tā tad, atkārtāju šīnī nodaļā pārrunātas pamatprasības, kas uzstādāmas žaķetei, vestei un biksēm:

1. Skaidri saskatāmas, kustību pieļaujošas kŗokas svŗrku padusēs, kā priekšā, tā mugurpusē. Krūšu kabatai jāsakas ļoti tuvu pie piedurknes šuves, lai viņa izskatītos virišķa un liela. Tad viņā patiešām vares iebazt kabatas lakatiņu. Svŗrku atloks nekad nedrīkst kabatu aizklāt, un kaut arī tik pa daļai. Svŗrku apkakle nedrīkst būt pārak šaura. Šanos viņai nav pārak cieši jāpieslejas un mugurpusē tai jāatrodas pēc iespējas zemāku. Labāki redzēt apkaklītes pogu, nekā pāri baltajai līnu apkaklītei pārstiepušos svŗrku apkakli. Tas pats sakāms par vesti. Žaķetes apkaklei, kuŗa zemāk pāriet atlokos, jābūt mazliet gaŗākai kā parasts. Paši svŗrku atloki ieturami plati. No priekšas viņi jāsašaurina visa gaŗuma tik daudz, lai tie gultos par krūtīm ovalveidīgi, jo ar to iegūst platas, virišķas krūtīs. Lidz ko atloki neguļas par krūtīm ovalveidīgi, bet nepareizā V-veida, viss augums tūliņ izskatās iesļucis.

Tipiskā paduses kŗoka mugurpusē Svŗrku apkaklei jāatrodas tik zemu.

2. Piedurkņu plecu šuves nedrīkst būt gludi nošutas un nopletetas, jo tad tās paralīze plecu iemetinājumus. Jāizveido gluži diskretu uzpustu piedurkņu veids. Vienīgi šai gadījumā iegūstami taisni un virišķi pleci. Lidzšīnējais vates iemetinājums, cik biezs tas arī nebūtu, nelidz neko, jo pašu plecu tas tomēr slīpi aprauj.

3. Pie vienrindu sakko aiztaisāma tikai tā poga, kas atrodas taisni uz jostas vietas līnijas. Vienalga, cik svŗrkiem pogu

ari nebūtu. Pie div- vai trispogu sakko aiztaisāma tikai šī jostas vietas poga. Pārējās paliek vaļā. Tas pats sakāms par divrindu svārkkiem. Tomēr pedējiem aiztaisāms arī apakšējais pogu pāris. Videjam, vissvarīgākam, jāguļ uz jostas vietas līnijas. Ja divrindu svārkkiem ir trīs pogu pāri, tad augšējo pāri pamet vaļā.

Svārku apkakle atrodas pārāk augstu.

4. Arī vestes krūšu izgriezumam jābūt ovalam, jo arī te smailais V-veids tulīn atstas iekritušu krūšu iespaidu. Tāpat vestei jāatrodas gar saniem vel attāļāku no kakla, nekā svārku apkaklei, lai nesakratos bieža drēbes kārtā, jo citādi svārku zemajai gultnei nebūtu nekādas nozīmes. Vesti nekādā ziņā nedrīkst izgriezt pārāk stāvi, jo viņai jāatsedz liela daļa kravates un krekla, it sevišķi vēl tagad, kad kravates valkā ļoti plati. Vestes kabatas nedrīkst būt pārāk mazas, lai tās patiešām varetu ko ielikt. Tādēļ tām jāsakas diezgan tuvu pie roku izgriezuma. Labi noaugušam kungam ir izdevīgi atņemt muguras sprādzi un likt piegriezt vesti pēc jostas vietas, jo parasti sprādze vienmēr iezīmesies svārkos. Priekšējie stūri nedrīkst būt pārāk īsi, nerunājot nemaz par taisnu apgriezumu, kā tas kādreiz bija redzams. Apakšējā vestes poga var palikt vaļā. Tas ir eleganti un turklāt veste pielaiķojas daudz labāki. Arī krekla piedurknēs jārauga labi izskatīties, kamdēļ padušu izgriezumus veste nedrīkst būt pārāk šaura. Arī šeit plašāka, kustību pie-

ļaujoša telpa nesašaurina krūtis un turklāt nodrošina priekšējas daļas labāku pielaiķošanas.

Ievērojiet amerikāņu filmu aktiera Coleman'a plecu šuvi.

5. Bikses nekad nedrīkst būt pārāk īsas. Vienalga, vai tām apakšā ir atloki, vai nē. Viņam arvien mazliet jāatduŗas uz pēdas kumpuma. Pats atloks nekad nedrīkst būt niecīgs un maziņš, bet tam jābūt normāli platumā. Priekšā, pie jostas vietas savienojuma, arvien vajadzētu likt iešūt patlaban vispārīgi pazīstamās divas vai trīs vilītes, no kurām vienai jāguļ tā, lai viņa pārietu iepletejuma vilē. Tas nodrošina nepieciešamo vaļīgumu un, kungam sēdot, neļauj rasties slihta izskata šķērsu kļokām. Platumā, kurš patlaban tik moderns, nav jāpārspīlē. Zelta vidus ceļš vienmēr tas labākais. Pie tumšiem uzvalkiem priekšroka piešķirama biksēm bez apakšas atlokiem. Pie gaišām — tie atstājami. Sēdvietas kabatas vienmēr nonēsājas. No tām ieteicams pēc iespējas izvairīties. Arī pie biksēm jārauga iztikt bez muguras sprādzes. Tamdeļ arī bikses vajadzētu piegriezt pēc jostas vietas, jo tās tad daudz labāki pielaiķojas, un šai gadījumā atkrit sprādzes iezīmēšanas. Bet, galvenais, es lūgtu pamēģināt vienmēr valkāt bikšturus. Ar jostu bikses ne-

kad tik labi nevar pielaiķoties, kā ar bikšturiem, jo josta nespēj bikses sānos pienācīgi saturēt. Un tas ir no svara, jo ar to panāk, lai bikses ceļgalos sāniski neiegumzitos. Šī iemesla dēļ Anglijā jostu vispārīgi nelieto, atstājot tō vienīgi pie sporta piekopšanas. Tad vel pogas bikšturu piestiprināšanai būtu pēc iespējas jāpiešuj iekšpusē, jo tadā kārtā izvairītos no ārpusē nonēsāšanas.

Pēc jostas vietas piegrieztas, bez sprādzes valkājamas, pareizas bikses, skatoties no mugurpuses.

Nepareizi atloki, nepareizas piedurknes, pārāk augsta svārku apkakle.

Vakara uzvalks

Filmu aktieris Griffith's evening dress'ā.

Aplukojuši uzvalkus visā visumā, pāriesim pie viņu tuvākas apskatīšanas un sāksim ar vakara uzvalku. Iepriekšējā nodaļā minētie principi piemērojami vakara uzvalkam tādā pat mērā, kā ielas drebēm. Tas sevišķi jāievēro pie smokinga, šī visiecientāka vakara uzvalka. Priekšzīmīgu viņa paraugu skat. ilustrācija. Te vel vairāk jāuzmanas, lai vienīgā poga, kas tam ir, un kuņai turklāt jābūt vienkāršai un nevis dubultpogai ar saitīņu, atrastos taisni uz jostas vietas līnijas. Arī platajiem sānu atlokiem jāgulstas pietiekoši ovali par krūtīm un viņu ārējam malām jābūt mazliet izliektām, jo tas izskatās ļoti eleganti. Senāk pie smokinga nesāja vienīgi melnu vesti, bet tagad, kopš Uelsas princis vairākas reizes parādījies baltajā vestē, pedējā ir Anglijā nākusi mode; turklāt priekšroka katrā ziņā piešķirama vienrindu vestei, ar apakšā noapaļotiem stūriem. Ilustrācija redzamas vienrindu baltas vestes veids ir patlaban visiecientākais un šis piegriezums ir gluži pareizs arī melnajai smokinga vestei. Pie smokinga nav ieteicams valkāt melnu divrindu vesti, turpreti baltas krāsas tā var būt arī divrindīga. Arī viņas korrekto paraugu skat. ilustrācija. Taisni tādai tai jābūt priekš frakas un to nekādā ziņā nedrīkst sānos redzēt zem frakas apakšējiem stūriem. Tas pats sakāms par frakas vienrindu vesti. Apakšā viņa nekad un nekur nedrīkst lūret ārā. Bieži redzamas labas frakas, kuņas zaudē visu savu iespaidu, tiklīdz apakšmalā, dažreiz pat ar nolūku, saredzama balta veste. Tā ir rupja kļūda! Jostas vietā frakai jāpielaiķojas bez dubultpogu saitīņas vai citiem „patentētiem“ paņēmiem, kas dažiem drebniekiem pārāk iepatikušies. Visi šāda veida līdzekļi atmetami. Ja padušu priekšpusē un mugurpusē būs tādas pat kustību pieļaujošas kņokas, kā ielas uzvalkam, tad arī frakas atloki, nesātājam pakustoties, nekad no krūtīm neatvellsies. Un ja sānu daļas, kuņas priekšā tikai šķietami izskatās atstāvošas nost, būs pietiekoši plašas, tad fraka pielaiķosies ļoti labi arī jostas vietā. Gar abiem sāniem biksem ir pa diviem ne visai platiem iekantejumiem. Turpreti pie smokinga nesā tikai pa vienam iekantejumam, kuņam tad jābūt mazliet platakam. Tomēr pie smokinga var nesāt arī frakas bikšu dubultiekantejumu. Kungam stāvot, bikses nekad nedrīkst atsegt zeķi, bet tam katrā ziņā dziļi jāgulstas pār pēdas kumpumu, pat vel zemāku kā pie ielas uzvalka. Par cepuri runāšu citur. Te tikai minēšu, ka patiesībā frakai un arī smokingam katrā ziņā pietrūkst cilindris.

Domas, ka pie smokinga nesājama apaļa cietā platmale (katliņš), ir pilnīgi nepamatotas. Nezinu, kur tās cēlušās. Šim vakara uzvalkam piekrit „operhat“ jeb *Chapeau claque*, tāpat arī istais zīda cilindris, bet nevis cietā platmale. Patlaban Londonā pie smokinga ir modē ļoti labi piemērota melna mīksta platmale ar ieliektām uz augšu malām un melnu lentu. Virskreklis ir no pavisam gluda, stīva piķe (*piquet*). Arī pie smokinga, protams, viņš nekad nav miksts un to nesā ar vienu

Priekšzīmīga fraka.

Pazīstamais un joprojām modernais vakara mētēlis.

vai diviem pogu caurumiem. Korrekto apkakliti un kravati es aplukošu atsevišķi. Divrindu smokings, ko kādreiz raudzīja kungu garderobē ievest, nav ieviesies. Tagad tas atkal uzpeldējis, bet nav ieteicams viņu nēsāt.

Pareiza vienrindu veste.

Pareiza divrindu veste.

Korrekts smokings.

Pāris vārdus par vakara mēteļiem un šalli.

Visi ziņojumi par vakara mēteļiem ar kapi jeb haveloku, protams, ir grābti no zila gaisa. Vienkārši tiek nēsāts vakara mē-

telis ar zīda atlokiem, kuŗi savukārt ir ļoti plati; pogas ar aizsegtiem pogcaurumiem, bet nekādas samta apkakles vai ko citu. Šo vakara meteli jau nesā kopš piecpadsmit gadiem un nav paredzams, ka tas tiktu atvietots. Pie tā vienkāršu baltu zīda šalli. Dažreiz arī zīda drēbi, vienkārši krustis pārliktu. Reizēm to var arī samezglot un savilkt pie kakla. Bet arī tas jau ir riskanti. Patreiz ļoti glīti ir baltie un arī rūtainie kašņe (cachenez) lakatiņi. Bet es lūdzu tos nelikt ap kaklu tik bravurīgi, kā viņu gali nokarājas uz priekšu un uz muguras. Mēs neesam toreadori, kam jāiziet arēnā, bet vīrieši, kam jāatstāj nemākslots un glīts iespaids.

Mētēlis

Pēters C. Leška, Glorijas filn.u-sabiedrības titullomu tēlotājs.

Arī kungu mēteli sastopamas gandrīz tādas pat kļūdas, kā uzvalkā, un galvenais ir tas, ka arī te taisni nieku dēļ virsdrebes var izskatīties vai nu labi, vai slikti. Arī mēteli mugurā pie kakla nedrīkst sniegties pārāk augstu, vai pat pieskārties matiem. Jo mēteļa apkakle piemētināta zemāku, toties labāki tā izskatīsies. Tāpat arī atlokiem priekšā jāizliecas ovali un sānos gar kaklu mazliet jāstāv nost. Tas attiecas tiklab uz vienrindu, kā arī uz divrindu mēteli. Viss, ko agrāk mineju par piedurkni, piemērojams arī šeit. Tāpat kā svārkos, tā arī mēteli plecu vīlei mazliet jāpārslejas pār plecu. Tādā ceļā viņa arvien izveidos taisnu un vīrišķu plecu. Divrindu mēteli vēl vienmēr ļoti moderns. Augšējais pogu pāris jānesā vaļā. Arī te vissva-riģākam pogu pārim jāatrodas taisni uz jostas vietas. Krūšu kabatai jābūt lielai, vīrišķai un jāsakas ļoti tuvu pie piedurknes plecu vīles. Mūsu divrindu mēteļa zīmējumā visi šie noteikumi labi pārskatāmi. Sevišķi piedurkņu pacilas plecu vīles. Šim, Anglijā par „Guards coat“ sauktam mētelim, kuŗš ziemas laikā kā bijis, tā vēl joprojām bus moderns, mugurā ir šķelums, kuŗš tagad isāks kā senāk. Tam jāsakas zem jostas vietas un garumā nav jāpārsniedz 40 cm.

Tāpat zīemu no jauna valkas pazīstāmo un labi izskatošo „Chesterfield“-mēteli, kuŗš vēl nekad, taisnību sakot, no modes nav izgājis. Īstais „Chesterfield“-mēteli jānesā vienīgi marengo vai tumši zilā krāsā, ar viņam pieskaņotu samta apkakli, bet līdzīgu mēteli var izgatavot arī no spilgtāka materiāla, tikai tadā gadījumā ieteicams izraudzīties atlokus uz pacilus šūtām mēteļa krūtīm. No liela svara ir pogu liste: visiem vienrindu mēteļiem, vienalga, vai „Chesterfield“-mēteļiem, vai nē, jābūt ar aizklātu pogu listi. Vienrindu mēteli ar ārpusei redzamām pogām nav korekts (skat. ilustrāciju). Un tas attiecas uz it visiem vienrindu mēteļiem, pat uz lietus mēteli. Mūsu vienrindu nekorektā mēteļa attēlā tūliņ duŗas acis, ka mēteļa apkakle mugurā ir pārāk stāva un arī sāni pārāk cieši pieslejas kaklam. Tāpat noma-nāms, ka galva izskatīsies iegrimusi, kaut gan attēlā tā nav redzama. Turklāt mēteļa atloki ir V-veidīgi un krūtīs izliksies iekritušas. Un nu atliek tik paskatīties nākošā ilustrācijā, kur attēlots kungs mēteli ar šalli. Šie atloki ir pareizi! Redzams arī pareizais šalles nesāšanas veids. Šini gadījumā tā nav ista šalle, bet tikai vienkāršs punktetis zīdā kašnē. Kam tas nav

pa prātam, tas var pie gadījuma šalli arī samezgot, bet ne vairāk. Gali nekad nav „jāpārmet pār plecu“. Ka jau minēts, tas nav vīrišķīgi. Vislabākais un visglitākais šalles nēsāšanas veids parādīts šīnī ilustrācijā. Un, proti, vienalga, vai tā būtu zīda kašnē, vai zīda šalle, vai kašmīra vilnas šalle. Par pašu

Šis vienrindu mētēlis nav korekts.

Pareizais „Chesterfield“ mētēlis.

metēli vēl piebilstāms, ka apakšā, pie rokas locītavas, piedurknes nedrīkst būt pārāk platas. Tam nav nekāda sakara ar piedurkņu platību plecos. Tur viņām jābūt pat diezgan vaļīgām, lai neceltos neglītas kņokas. Pie „Guards coat“a ļoti eleganti izskatās uz mēteļa piedurknes četras, diezgan tuvu kopā piešūtas, bet arvienu tikai patiesi sapogājamas pogas. No tām

apakšējai vajadzētu atrasties gluži tuvu pie piedurknes gala, bet nevis trīs vai četrus centimetrus attālumā. Vispārīgi, četras piedurkņu pogas velamas arī uzvalkam, un tās būtu piešujamas tāda pat veida, kā tikko minēts. Kā uzvalkā, tā arī meteli piedurknes apakšējai malai pie rokas locītavas arvien jābūt taisnai, bez kādiem izliekumiem.

Šalles nēsāšanas pareizais veids.

Divrindu mētelis.

Atliek vēl apskatīt kungu kažoku. Bet nejaunojaties, ja tūlī pasaku, ka vienmēr nēsāt kažoku nebūt nav eleganti. Tūlī pie mazāka sala mugurā vilkdami kažoku, mēs sevi tikai izlūtinām. Bet tas nāk priekšā, un man atliek vismaz pāris vārdos aplūkot pareizo kažoku. Un nu jūs atkal nebūsiat viens prātis ar mani, jo teikšu, ka tikai tāds kažoks būtu nēsājams, kam nav zverādas apkakles. Ja gribat būt ļoti eleganti, tad pasūtiet tumši zilu, melnu, vai arī marengo „Chesterfield“veidīgu meteli un liekat to izoderēt ar bebrādas vai persiešu odiri. Tad jūs busiēti absolūti korrekti. Un atzīstāties vaļsirdīgi: Kādam nolūkam jūs valkājat „skaisto“ šallveidīgo Kamčatkas bebrādas apkakli? Vai viņa silda? Vai viņa pie uzlocīšanas apsedz jūsu kaklu? Šallveidīgā apkakle vienmēr ir neglīta un it sevišķi vel kažokam. Bet tagad ķersimies pie vissvarīgākas lietas, tā sauktā sporta kažoka! Tas ir viens no tiem pārspilē-

Elegantais vakara kažoks.

jumiem, ko minēju ievadā. Kas tāni parādīsies ārzemēs, lai tas nekad nēcer izskatīties labi ģērbts starptautiskā ziņā. Pats nosaukums jau to norāda. Ja esat mednieks un ejat sargāt medījumu, vai arī ja piekopjat citu kādu sporta veidu, kur kājām jābūt brīvām, tad tas vēl iet. Bet pilsētā, uz ielas? Nekādā ziņā! Ārzemnieks, kam to gadītos novērot, varētu nesaprašanā ar pilnu tiesību šādā gadījumā jautāt: „Kur gan šie kungi likuši savas šautenes?“ Tā tad, vai nu jums jāpagatavo pareizs kažoks, manis dēļ ar apkakli, bet tikai gaŗš, jeb pieklājīgais ziemas mētelis. Bet nevis šis šausmīgais sporta kažoks. Ja nu jūs butu auto vadītājs, vai arī ziemu daudz ceļotu, tad cita lieta. Tad varat mierīgu prātu iegādāties pareizu, prāvu un ļoti siltu ceļojamo kažoku. Un nevis ar šallveidīgo āpkakli, bet ar šķeltiem atlokiem, tādiem pašiem kā virsnieku formas kažokiem. Izraugāties angļu asakota mustura virsdrebi pelēkā vai brūnā krāsā, izoderējiet to ar oposumu vai biezu bizamu un vaiņagojiet to visu ar varenu un patiesi ausis un kaklu aizsedzošu lāčādas vai oposuma āpkakli. Tas ir ceļojamā kažoka vienīgais veids. Citos gadījumos, arī dienu, elegants un pareizs ir tikai agrāk minētais vakara kažoks bez zverādas āpkakles.

Kas ārzemniekiem duļas acīs

Frizura, izturēšanās un uzvalks.

Nebūs par sliktu teikt dažus vārdus par to, kas ārzemniekiem pie mums visvairāk duļas acīs. Tas attiecas uz patiesa starptautiska izskata trūkumu pie lielākā mūsu kungu vairuma. Un tas iesākas jau ar matiem. Bieži vien tos nes pārāk īsi apcirtus. Ārzemēs matu griežamo mašīnu lieto atzēlušo matiņu notīrīšanai gar kakla malām. Turpretī pie mums viņa ir daļa laba friziera galvenais darba rīks. Nāk priekšā pat jaukākas lietas: daži kungi neapmierinās ar matu nogriešanu vien, bet liek vēl ar bārdas dzenamo nāzi nodzīt visu galvas virsu. Kas nu ar šādu pauri iedomājas reprezentēties, tas var būt ģērbies uz vis to labāko, bet uz elegantu izskatu pretendēt lai tas vairs nedomā. Jāpiezīmē, ka šādu frizuru tura par nepieciešamu nesāt sevišķi tie kungi, kuņiem ir plāni mati vai plīks pauris. Ar matu nodzīšanu tie iedomājas paslēpt šo defektu. Bet tā ir maldīšanās. Ļaujiet saviem matiem mierīgi augt un jūs redzē-

siet, kā tas izskatīsies daudz labāki un neuzkritošāki. Liekat tos apgriezti vienīgi sānos, taisni tāpat, it kā jums būtu pilnīgi nevainojami un normāli mati. Bet par to vēl būs runa nodaļā par korpulentiem kungiem.

Arī brilles neizskatās slikti.

Otrs jaunums ir monoklis. Ir taču skaidrs, ka no tukstoš kungiem tikai viens vienīgs varēs sev to atļauties. Pārējiem tas nepieskanēs sejai. Un neiedomājaties, kā ar monokli jūs iegūsiet izcilus eleganci. Tas nebūt tā nav, it sevišķi, ja jūs to parastā iedobta veidā, aci iespraustu, ilgstoši nēsāsi. Tas nepavisam nav pilnvērtīgs. Un vēl nejedzīgāki to redzēt pie tādiem „švaukstiem“, kas to izvilkuši dienas gaismā tikai sevišķos gadījumos, lai izliktos par augstiem kungiem — jūs tos pazīsiet jau pa gabalu. Bet istam kungam nekad nebūtu jāiz-

liekas par to, kas viņš nav. Kundziskais šāda monokļa nēsāšanas veids vienmēr paģēr monokli pie saitiņas. Un pēc iespējas ar apkalumu. Vai nu melnu, vai zelta. Ērtākai lietošanai pielaižams pat zelta vai raga rokturis, bet katrā ziņā jāizsargās no neelegantā monokļa bez apkaluma un saitiņas. Pēdējai jābūt no tievi savīta zīda. Bet vēl reizi atgādinu ar šo lietu būt apdomīgiem un labi pārbaudīt, vai tā vispār jūsu sejai pie-

Monoklis saitiņā.

mērota. Ja jau jūs patiešām esat isredzīgi, tad izraugaties brilles. Ar tām jūs katrā ziņā izskatīsiet daudz pieklājīgāki. Bet arī tās pielaižamas tikai patiesas nepieciešamības gadījumā, bet nevis priekš „dekorešanas“.

Bez tam jāizrāda uz nepiedienīgas garderobes nēsāšanu nepiemērotiem gadījumiem un nepareizā laikā. Varbūt busiet ieverojuši, ka neesmu tuvāk aplūkojis tā saukto keteveju (Cut away). Vācijā pastāv noteikums, ka vakarā pēc plkst. 6 kets nav vairs nesājams. Turpretī Anglijā Cut away nosaukumu

Jack Trevor's Morning Coatã.

nemaz nepazist, bet šo uzvalku tur sauc par Morning coat, ar ko vien jau norādīts, ka tas īstenībā domāts priekšpusdienai, vai vislielākais, agrajām pēcpusdienas stundām. Un galvenais iemesls, kamdēļ šo uzvalku neapskatīju, ir tas, ka viņu tā kā tā pie mums pareizi nenēsās. Turpretī šis grāmatas uzdevums ir pieradināt pie it visa absolūti pareiza. Un zem pareizības es šinī gadījumā saprotu, ka pie keteveja katrā ziņā nēsājams cilindrs, jo bez tā, pat zem mēteļa, šis uzvalks ir gluži neciešams. Patiešām žēl šī uzvalka, jo labam augumam tas pielaiķojas ar izcilus eleganci. Attēlojumā jūs redzēsiet, cik labi tas izskatās kopā ar cilindri. Mēs, turpreti, nēsājam šo keteveju it visos gadījumos: ar mīksto platmali, cieto platmali (katliņu), teatros un dāmu sabiedrībā, kur vismaz piekristu smokings, un turklāt velkam pie viņa kuŗu katru mēkli. Tas viss ir nepareizi un pazinējam atliek par to tik pasmaidīt. Tā tad vislielāko uzmanību ar šo kunga „vismīļāko“ uzvalku! Ja trūkst drosmes viņu nesāt kopā ar cilindri, tad labāki atmest tam ar roku.

Pareiza cepure

Kungu cepure ir ļoti ipatneja lieta, varbūt tā viskomplīcētāka labi ģērbta kunga garderobē. Nekrit svarā vienīgi viņas forma vai krāsa, bet vispār arī tās veids, kā viņu uzliek un kad to nēsā. Jūs varat būt diezcik korrekti vai pat priekšzīmīgi ģerbušies, bet ja jūsu cepure labi nepieskaņosies vai būs pat nepareizas un nepieklāvīgas formas, kopiespaids būs neglābjami sabojāts. Pirms stājos pie cepures tuvākas aplūkošanas, gribu aizrādīt uz kādu vēl vienmēr sastopamu rupju kļūdu. Daudzi kungi iegādājas par numuru mazākas cepures, nekā pieņaktos. Un kādas tam nu sekas? Neviena cepure neieņem uz galvas pareizu stāvokli. Veļaiņas dienas daudzus kungus redz

dzenoties pakal savām nopūstajām cepurēm, un lielākā tiesa mīksto platmaļu, kuņas saskaņā ar modi šajos laikos nu reizi guvušas uz ielas skaitlisko pārsvaru, nolūka izsargāties no nopūšanas, tiek uzmauktas tik cieši, ka matos paliek dziļš neglīts iespiedums. Taisni tādej, ka viņas ir par mazām. Nopērkot tik ertu cepuri, ka tā patiešām pielaikotos galvai un nebūtu vēl sevišķi „jānodrošina“, traucējošais nejaukais iespiedums necelsies un nebūs arī vajadzības, gaŗāmgājējiem par uzjautrinājumu, vējainā laikā savu cepuri dzīt rokā. No liela svāra ir pati krāsa. Daŗai sejas krāsai labāki piemērojas gaišāki un nevis tumšāki peleķais. Tāpat atradīsies arī kungi, kam sevišķi labi piestāvēs kanēļbrūna krāsa. Protams, ka gadījumā, ja abas krāsas pieskaņojas vienlīdz labi, bus izdevība izvēlēties tās krāsas cepuri, kas vislabāki saskanēs ar uzvalka krāsu. Bet ar to nav teikts, ka pie brūna uzvalka katrā ziņā nēsājama brūna cepure. Bieŗi vien visai elegants un neuzkrītošs ir arī krāsu kontrasts. Mūsu dienās galvenām kārtām nēsā mīksto platmali. Viņa uzveikusi gandrīz visas pārejas formas. Un tā kā mīkstā platmale kļuvusi tik vispāreja, tad sevišķa vēriba piegrieŗama viņas pareizam veidam. Viņai ir visapkārt diezgan plata, gar sāniem uz augšu ieliekta, apšūta mala un puslīdz ciets, augšā pa vidu ielocīts dibens, kam sānos, pa kreisi un pa labi, nekādā ziņā nedrīkstētu būt vietas iebungojumiem vai iespiedumiem. Turpretī pavisam jauna un sevišķi eleganta ir tā pati mīkstā platmale ar priekšpusē uz zemi noliekto malu, kas nedrīkst būt pārāk plata un ir bez lentes apšuvēm malās. Pretstatā augšā minētai, puslīdz cietajai platmalei, pie šīs platmales, bez parastā ielocījuma augšā pa vidu, dibena priekšpusē var nēsāt arī divus ne visai dziļus iespiedumus, ko kungi labprāt apsveiks, jo tie atviegļina sveicinaŗanu. Šis nupat aprakstītais veids ir visiecienītākais un tas visbieŗāki redzams visas pasaules malās. Starp citu, „cepures pacelŗana“ anglim nekādas rūpes nedara. Tas sveicina tikai dāmas. Satiekot paziņu, viņš pieliek pirkstu pie platmales malas un paloka galvu. Mūsu mūŗīgā ceremoniāla sveicinaŗana ikkatrā gadījumā, un turklāt vēl vispadevigākā veidā, neizsleŗdot pat sava vecuma kungus, patieŗām šķiet pārspilēta. — Viskonservatīvākā ir bijusi un paliek cietā platmale (katliņš). Viņa nav pārgrozījusies. Tas pirmām kārtām sakāms par viņas krāsu. Tā ir un paliek melna, un vienīgi sevišķi labi izskatoŗies kungi, kam tas piemērots, var

nēsāt uz zirgu skriešanas sacīkstem vai tamlīdzīgiem elegantiem sarīkojumiem, peļeku „Bowler hat“. Un ja jau peļeku, tad tikai gluži gaišu, bet nekāda ziņā neko līdzīgu marengo krasai. It īpaši jāizvairās, lai tā nebūtu „izdaiļota“ un nedurtos acis ar gaļa akota filci. Vispārīgi, šim „garakotaiņām“ cepurēm

butu laiks pazust. Tas ir kāda fabrikanta izgudrojums, un tās atstāj pavisam neglītu iespaidu. Tas zīmejas arī uz tā sauktām štepētām platmalēm. Viņas nav smādējamas makšķerēšanai un golfa spēlei, bet arī tad tikai tādā gadījumā, ja viņas pareizi veidotas. Uz ielas viņas it nepavisam neder. Arī šīs lietas pie-

skaitamas „modes dreijašanai“ un viņas kļūdam. Dažas drebes izmantojamas p. p. vienīgi sporta apģērbā, tāpat arī uzvalki ar bultu mugurā vai dubultķokām. Bet ko gan mēs darām? Drebnieks stāsta par uzvalku ar jostiņām un dubultķokām. Klients sajūsminās par šo ideju, pasūta sev tādu uzvalku... dodas šādā apģērbā uz kafejnīcu un, protams, nokļūst pavisam smieklīgā

stavokli. Sporta uzvalks nemaz nepiekrīt kafejnīcai, un ja kādam tas garderobe atrodas, tad tamdēļ vien tas minētā nolūkā vēl nebūt nav uzģērbjams. Jo viņa vieta ir uz sporta laukuma. Smokingā taču neviens neies golfu spēlēt! — Bet atcerēsimies mūsu cieto, melno platmali. Lai tā būtu pilnīgi pareiza, tai jābūt pietiekoši smagai. Pēc iespējas smagakai. Un kas to uz savas galvas nevar izturet, tam atliek dot priekšroku mikstai

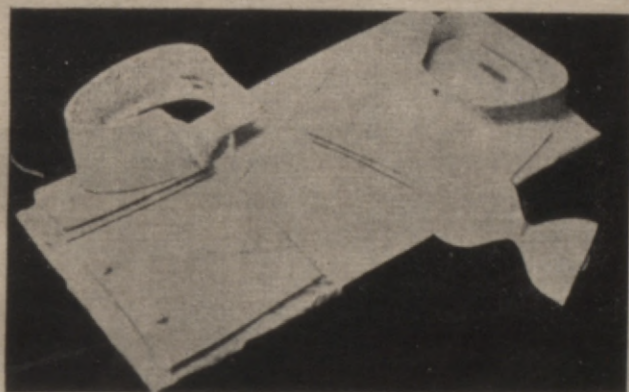
Pareizais cepures nēsāšanas veids.

platmalei, jo cietajai „Bowler“-platmalei jau no tālienes jāatstāj svarīguma iespaids, citādi tā neizskatīsies ne pēc kā. Salmenīcu cienītājiem vasarā ir pilnīga vaļa. Salmenīcas malai jābūt izrobotai, viņas lentei — melnai, bet gadījumā, ja attiecīgā persona sastāv par biedri kādā klubā, lente var būt šī kluba krāsās, pie kam vēl labāki, ja arī kravate būs tāns pašs kluba krāsās. Vasaras laikā cilindrs gandrīz nemaz nav lieto-

jams, izņemot gadījumu, kad uzvelk Morning coat'u jeb keteveju, jo pie šī uzvalka viņš vienīgais ir vieta. Atgadinu, ka ziemā viņu vienmēr nēsā arī pie smokinga. Turpretī vasaru pie šī uzvalka tas nav lietojams un viņa vietā uzliekama peleka mīksta platmale. Jūrmalā, bet karstās dienās pat pilsetā, salmenīcu var nēsāt arī pie smokinga, tāpat arī melno mīksto platmali, ko sīkāk aprakstīju nodaļā par vakara uzvalku.

Atliek vēl pāri cepure, šī vārda tiešā nozīmē. Viņa vispār nav pārmainījusies. To nēsā rūtainā Tweed'ā, asakotā musturi vai arī Homespun'ā un tai nemaz nav jābūt no vienas drēbes ar golfa apģerbu vai knickerbockeriem. Viņa nekad nav atvelkama uz pakausi tādā veidā, ka diezgan platais acu vairogs (cepures nags) paliktu pilnīgi neapsegts; tāpat pilnīgi nevieta ir „vēja saitiņa“ vai arī poga uz cepures virsas.

Veļa un kravates

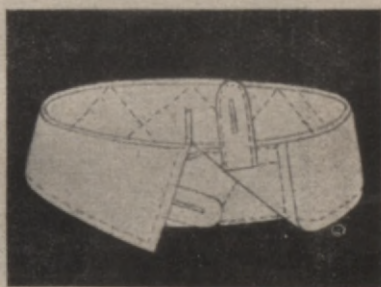

No visām modes iespaidotām lietām kungu kreklis ir vienīgais, kuŗš necik nav pārvērties. Vienīgais jauninājums viņā ir tas, ka radās ideja izvairīties no neveiklajām kustībām pie viņa uzģērbšanas pār galvu, kādā nolūkā viņu sāka taisīt no priekšas pilnīgi atpogājamu, lai tas būtu uzvelkams līdzīgi mētelim. Tā bij laba ideja. Tik laba, kā p. p. Amerikā, šinī praktiskā un normalizētā zemē, tagad citādu krekla piegriezumu grūti pat sastapt. Šī metode izrādījās tik parocīga, ka drīzi vien to sāka pielietot arī kungu virskrekliem. Tagad tā jau galīgi iesakņojusies. Tas pats sakāms arī par mikstajām atlocītām aprocēm, kuŗas jau vairāk kā piecpadsmit gadus nav mainījušās un visā pasaulē labi pazīstamas. Tomēr arī te atzīmējama neliela, reizi bijusi, pārgrozība, kas vairākus gadus šķīta piemirsta. Tagad to sāk atcerēties, un proti, tā ir vienkāršā aproce, sapogājama ar vienu vai divām perlamutra pogām, kuŗa pēc vēlēšanās, aptver roku vai nu vaļīgāki, vai ciešāki. Un, teikšu, to tūlīt, — tikai pie ļoti smalkiem kungiem. Es jau aizrādiju, ka Anglijā rada jaunas modes tāpēc vien, lai atsva-

binatos no vecajam, tiklīdz tās pārgājušas uz plašākām masām. Un tadā kārtā starp citu nu pienācis laiks atnest arī pierasto atlocīto aproci. Angļu sabiedrības zieds patlaban labprāt valka minēto vienkāršo aproci, kuŗa, protams, ir savienota ar kreklu un sapogājama apaļā veidā, kā tas redzams ilustrācijā. Pie mums tai būs grūti ieviesties, jo viņa šķītis neeleganta. Es tam nevaru piekrist, jo vissvarīgākais ir tomēr kopiespaids, un ja tas

Vienīgi kreklu ar stērķelētu mīksto apkaklīti vēl joprojām nesā gaŗiem sturjiem. Ievērojāt aproces veidu.

Jaunmodīga mīksta apkaklīte ar īsiem stūrjiem un jēkām.

būs labs, tad šis aproces veids naktskreklu nemaz neatgādinas, it sevišķi vēl, ja kreklis būs šūts no laba materiāla. Un uzmanīgs novērotājs pazīst labu materiālu jau pa gabalu. Labs zefīrs vai trikolinzīds atšķīrāmi arvienu. Protams, ap rokas locītavu šī aproce nedrīkst ienkāni savijāties; viņas iekšienē jābūt iemetinājumam, kuŗš to pataisa stīvāku un nepieļauj tik ātri tai saburzīties. Šis veids ieteicams arī spilgti raibajiem krekliem, kuŗi patlaban arī ziemas laikā ir korrekti. Bet sevišķi labi tas piemērots gluŗi plānajiem, smalkajiem un mīkstajiem flaneļa krekliem, kuŗi tagad nākuši modē, valkāšanai ļoti patīkami un no vislabāki ģērbtiem kungiem ļoti iecienīti. Šos flaneļa krekļus tagad nēsā arī pie ielas uzvalka, protams, ja nav paredzēta kāda formāla situācija. Tā tad tikai tur, kur var brīvi izturēties un bezrūpīgi aplīkt mīkstu apkaklīti, jo pie šiem krekliem jāizraugās tās pašas krāsas apkaklīte. Pedējo vislabāki pagatavot divos eksemplāros līdz ar kreklu. Pedēja laikā modernajam

kreklam krūšu iemetinājumā nav nevienas pašas viles. Priekšā tas sapogājams trim vai divām perlamutra pogām un ir pavisam gluds, bez viļveidīgā rotājuma, ar vienu vienkāršu, ne visai šauru noštepējumu. Zem jostas vietas, kur tas vairs nav redzams, „svārku veida“ kreklam, protams, ir vēl divas vai

Ar adatu sasprausta
mīksta apkaklīte.

Cieta dubult-apkak-
līte ar noapaļotiem
stūriem.

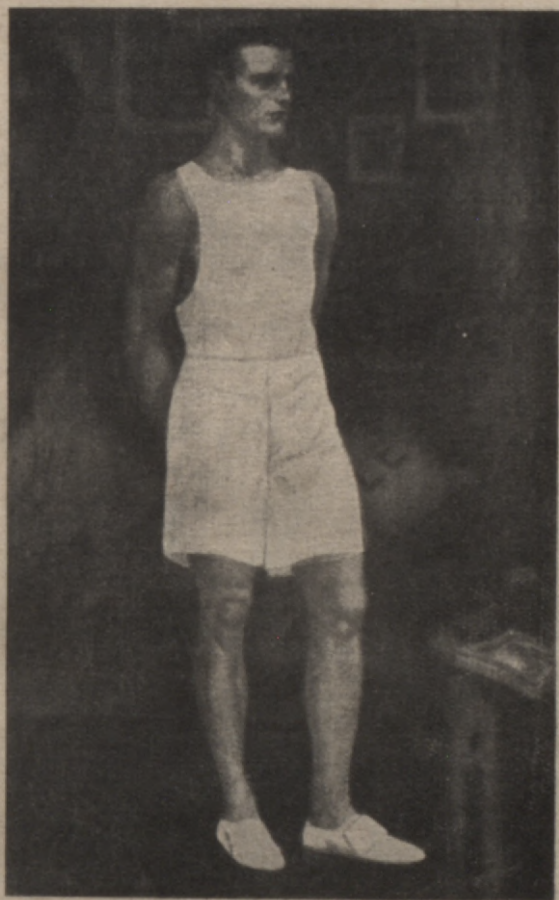
Krāsaina apkaklīte.

tris zemākas pogas. Kas zīmejas uz mīkstajām apkaklītēm, tad te noticis īsts apvērsums: apkaklītes ar gaļajiem stūriem nav vairs mode. Tagad atkal valkā senāko mīksto apkaklīti, ar īsiem stūriem un stūrus kopā saturošu adatu. Zīmējumā redzama viena no šīm jaunmodīgām apkaklītēm, kurai iekšpusē pieminātas divas lēkas. Šīs lēkas aizpogājamas uz apkakles priekšējo pogu un tādā veidā tās nodrošina stūriem labu stāvokli. Nav teikts, ka šī mode visiem būtu obligatoriska, jo būs daudz

kungu, kuņiem labāki pieskaņes pierasta apkaklīte ar gaŗajiem stūŗiem. Bet kam ir iegarēna seŗa, tam ŗi jaunā apkaklīte ieteicama. Ieviesties viņa ieviesties tā ka tā. Gaŗie stūŗi, kas līdz ŗim valdīŗa tiklab pie mikstās, ka arī pie stērķeletās dubultapkaklītes, tagad nozuduŗi. Īsums ir tagadēŗa devīze. Īsums un raībums. Tagad bieŗi būs redzamas raībi ŗvikotas, kreklam pieskaņotas cietās un mikstās apkaklītes. Un priekŗroka tiks dota ne tikai ŗvikotiem mustuŗiem, bet arī vienkrāsaināi veŗai pirmām kartām — zilai. Protams, nevis formālos gadījumos, bet vienīgi pie ikdieniŗķā uzvalka. Kad mikstajai apkaklītei vel bija gaŗi stūŗi, mēs pieradām to valkat bez saspauŗamās adatas. Tagad, pie jaunajām apkaklītem, adata ir atkal vietā, jo nodroŗina kravatei labāku stavokli. Cietās dubultapkaklītes tagad ir parasti diveŗādas: viens veids ar agrākiem smailiem stūŗiem, un otrs — ar noapaļotiem stūŗiem. Abi ŗie veidi redzami zīmējumos. Arī vakara apkaklīte atgriezusies pie sava senāka veida. Stūŗu atliekumi nesākas vairs tik tālu atpakaļ un kaklu tik daudz vairs neatsedz. So paŗu smokinga apkaklīti tagad bieŗi vien nesā arī pie ielas uzvalka, katrā ziņā tikai pie kravates ar Butterfly -saiti un nevis ar jūŗnieku mezglu. Tāpat līdz ŗim novārtā atstātai ŗarŗei agrāki vai velāku pienāks savī ziedu laiki. Seviŗķi eleganti kungi to jau tagad nesā pie Morning coat'a un cilindra, un jāsaka, ka tā izskatās ārkārtīgi labi. Kopiespaidam apkaklīte ir no visai liela svāra, un ja kāds atradis sev piemērotu modeli, tad lai mierīgu prātu pie viņa pieturas. Modes ziņā tas necik nezaudēs. Jāizraugās tas, kas labāki patīk un labāki pielāgojas seŗai. Tā ir galvenā lieta — modernam un labi ģērbtam būt, nav viens un tas pats.

Bet starptautiskā elegānce nav ar uzvalku vien iegūstama, arī apakŗveļa ir no svāra, jo gādas, p. p. jūŗmalā, klubā vai sportu piekopjot, ka jums jāizģērbjas. Nedomāŗiet, ka citi kungi jus ŗai gadījumā nekritizes. Un kā vel! Tamdēļ, ja vel neesat to darijuŗi, jums galīgi jāatsakās, pa daļai arī higiēnas un estētikas labā, no zīda vai vilnastriko gaŗajām apakŗbīksēm. Daudz labāki un sportiskāki izskatās no Anglijas un Amerikas pāŗpinātas, vienmēr jo vairāk ieviesošās, īsas apakŗbīkses. Cik neglītas, lempīgas un... nevirīŗķas salīdzinot ar tām ir gaŗās apakŗbīkses! Iedomāŗaties pēdeŗas pie futbola spēles! Te nu celsies iebildumi, ka tās piemērotas tikai pilnīgi vesēliem cilvēkiem, jo tanīs var drīzāk saauķstēties. Bet patiesībā ir taisni otrādi.

Pa lielākai daļai mēs saaukstējamies vienīgi tāpēc, ka neesam pietiekoši norūdijušies. Šī veļas veida nēsātāji ir taisni visveselīgākie un turklāt viņi to valkā visu cauru gadu. Kas reizi to būs iesācis valkāt, tas drīzi vien vairs nevarēs no viņa priekšrocībām atteikties. Jo tikai šinī gadījumā rodas iespēja izmant

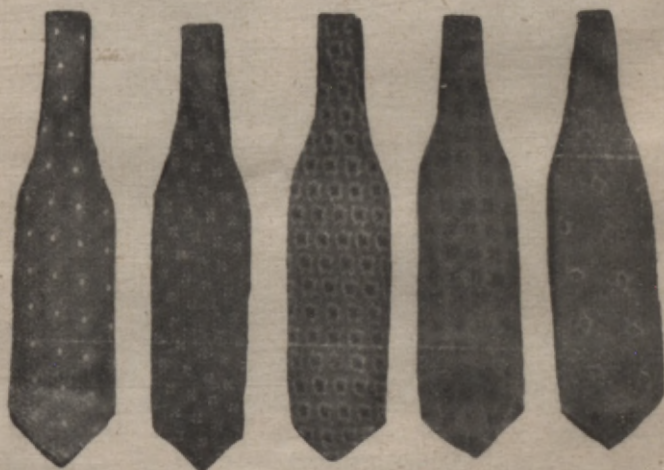

Ieteicamā apakšveļa.

veso audeklu, patikamo Japānas zīdu vai smalko zefiru tiešos saškaros ar ādu, ko negūsiet valkādami triko, kuŗš vienmēr cieši pieslejas miesai un traucē porām elpošanu. Turklāt šis apakšveļas veids atstāj arī pieklājīgāku un tīrīgāku iespaidu. Īsās apakšbiksites jostas vieta ir stingrākas nekā visi triko veidi,

kuņi ļoti viegli iegūst sliktu izskatu. Iso bikšu platums pieļauj neierobežotu kustības brīvību, savienotu ar vislabāko izskatu. Tas pats ir ar šīm biksēm piemēroto tuniku. Līdz šim lietotie triko veidojumi ar savām gaļajām aprocēm un līdz pāt kaklam sniedzošām krūtīm atvietoti ar vaļīgu tuniku, kas ar savu plato roku izgriezumu un šaurajām plecu lentēm nodrošina rokām vislielāko kustības brīvību. Šīs tunikas aiztaisāmas no priekšas vai vienkārši pārvelkamas pār galvu. Nobildejumā redzami šīs jaunās apakšveļas samēri. Arī materiāla ziņā viņa atvel daudz vairāk dažādības, nekā triko. Ar to es domāju raibos musturus, ko tagad daudz valkā un kuņi īpaši vasarā ar savu krāsu spēli atstāj tīkamu iespaidu. Ja kādam ir patika vairāk naudas izdot, lai tas izvelas materiālu no pietiekoši smaga dzintarkrāsaiņa Japānas zīda, kas izskatās sevišķi labi. Bet nav vainojams arī jaunais actaiņais materiāls, kuņš austeris no kombinētas vilnas un zīda, jo tas ir augstākā mērā higiēnisks.

Un tagad nu rinda kungu garderobes pastarītim: kravatei. Nav nemaz aprakstāmi visi tie noziegumi, ko pie šī zīda gabalīņa pastrādā. Te apvienojas veselu paaudžu sliktā gaume. Krāsu

Foulard — kravates dažādos musturos.

musturos un materiālos fabrikanti sarīko istas orgijas... un tomēr atrod dedzīgus pircējus. Ticiet vai neticiet, ja teikšu, ka dažas fabrikas saraibina savus musturus tikai tamdeļ, ka daži veikali tos pieprasa, lai visai „koši“ izpušķotu savus skatu-

logus. Un tā nu iznāk, ka šī visvairāk acis durošās atributa izvēle bieži vien izputina visu gribēto iespaidu. Mūsu laikos kravate ir vienīgais krāšņums, kas palicis no agrāko laikmetu raibajiem tērpiem. Bet ar to nav teikts, ka šai ziņā atļauta tāda savvaļība, ka vienā pašā kravatē būtu vieta visām vaļavīksnes krāsām. Neaizmirstiet, ka šai saitīnai, ko jūs nesājat ap kaklu, jāskan ar it visu citu, kas jums mugurā. Ar uzvalka drēbi, zeķēm, kurpēm, platmali un kreklu. Jūs nedrīkstiet atnest ar roku papildkrāsu visvienkāršākiem likumiem. Un nelaižat pierunāties no pārdevēja, piem., ka kravates bez stripām ir iecienītākas. Tas nav tiesa. Viņam tikai to trūkst, jo fabrikants nav tās pagatavojis, bet licies uz mustuņu pārspīletu saraibināšanu. Stripas vienmēr bijušas modernas un tā tas būs joprojām. Par pārējiem mustuņiem tas vēl nebūt nav sakāms. Nobildējumā parādu veselu rindu laba stila un galvenokārt „kungiem piemērotas“ kravates, kādas valkā visā pasaulē istie internacionālie virieši. Tur jūs neatradīsiet neko skaļu un acis lēcošu. Priekš kam arī? Jo nemākslotāki jūs izskatīsieties, toties jo glītāku un pieklājīgāku iespaidu jūs atstāsiet.

Otra rupja kļūda sastopama kravates sasiešanas veidā un viņas piegriezumā. Katrā ziņā jāizvairās no iemīļotā, gaužām maziņa mezgliņa. Pēdējam jābūt diezgan plātam. Pāt tik plātam, lai viņa malas paceltos virs dubultapkaklītes stūriem. To jūs panāksiet ļoti vienkārši, proti, nemaz tik daudz necenzdāties, lai šī apkaklīte augšā pie kakla tik sevišķi cieši savienotos. Taisni otrādi. Ļaujiet, lai viņa mazliet atstāv vaļā un raugiet pašā augšā visu brīvo vietu aizpildīt ar kravates mezglu. Anglijā apkaklītes daudzkārt pagatavotas taisni tā, lai augšā viņas tik cieši nesavienotos. Tas nodrošina tām labāku stāvokli. Pievienotajos zīmējumos tas gaiši redzams. Resnā mezgla apakšējais gals mazliet sarūk un nu kravates platajai daļai atkal jāizplešas ļoti platai un arī plati jāiegulstas vestes izgriezumā. Tad nepiespiežiet visu kravati plakani pie krūtīm, bet atļaujiet tai, līdzīgi tiltam, izliekties mazliet uz āru. Tas būs pareizi. Ar šo priekšmetu ir tik daudz ķezu, ka pareizi piegrieztu kravati veikalos grūti pat sadzīt. Gandrīz visas viņas ir pārāk šauras. Arī vakara kravates, smokingam un frakai, ir gandrīz vienmēr spārnos pārāk šauras. Mezglam vajadzētu būt ļoti mazam, bet spārnū galiem pēc iespējas platakiem. Vismaz tas līdz šim tā bijis. Šķiet tomēr, ka patlaban sāktu atkal atcerēties vecāku

vakara kravates samezģlošanas veidu. — Nebus taču jāatģadina, ka nav pielaiģzamas nekādas paspoiles jeb melni iekantģtas frakkravates. Tāpat necieģšamas arī melnas smokinga kravates ar baltam malām. Ģadiģumā, ja ģūs vasaru nevalģkāģat vesti, nesabāģiet nekādā ziģā ģarģas kravates ģalus kreģla krģģģu sapoģģģumā. Tas ir nepanesami un neestģtiski, un ceru, man nemaz nevajģdzģs tģ vel sģkģģi paskaidrot. Ļaujģet ģaliem brģvi noģkģģrtģes un, ja tas ģūs traucģtu, tad piesprauģģiet tos ar zelta piesprauģģamo adatu.

Frakas kravate.

Daži mājieni, par kuriem lūdzu neļauties

Starptautiskā mērogā labi gērbta kunga jēdziens nav izsmelts ar apģērbu vien. Bez apģērbta ir vēl zināmas lietas, no kurām tikai sākam izšķirt, vai mums darišana ar istu un nevien ārīškīgu džentlmeni, vai ar modernī uzģērbušos manekenu. Jo jāprot arī labi un neuzkritoši izturēties. Bez pozešanas. Bet ar to jau iesākas. Daudzi mūsu kungi poze pāri mēram. Ievingrinās zināmas kustībās un vēlāku izrāda tās publikai. Tas ieraugāms no pirmā acu uzmetiena, šādiem vīriešiem ienākot lokālā. Tie jūtas nebrīvi un māksloti. Viņi met skatus visos spoguļos, kas vien gadās ceļā un iedomājas sevi izskatāties uz to vislabāko. Viens no diviem: vai nu jūs tā kā tā izskatīsities labi, vai arī nekas jūs vairs neglābs. Manis dēļ, aplūkojot sevi spogulī vai veselu stundu, bet tam jānotiek mājās. Tas jums isteni arī jādara, bet tikai tad, kad esat viens. Vai nu arī restorāna garderobe, jo turienes spoguļi taisni šim nolūkam domāti. Bet atstājuši šīs telpas, metiet labāk mieru šai iedomīgai un nevīrišķīgai šķīeļšanai lokālā spoguļos. Neraustiet kravati un neglaužiet matus. Tad vēl tik trūktu, ka jūs piedevām izvilktu kabatas spogulīti un sukas un iesāktu sakārtot savu tualeti. Kabatas spogulis ir vispārīgi nepieļaujama lieta un istis kungs to nemaz nedrīkst lietot. Tas izskatās tāpat kā zeltā kaldināts sekta apmaisāmais. Šādas lietas piederas vienīgi kāja laika spekulantiem, kuņi par laimi tagad sāk izmirt. Ar rotas lietām tas tā ir vispārīgi. Jo mazāk tās valkā, jo labāki būs. Pirmām kārtām jāizsargās no briljanta vai citu dārgakmeņu gredzeniem. Tie atstāj visļauņāko iespaidu. Vienīgais, būtu paciešams mantošanas ceļā iegūts zīmoggredzens, ko valkājis jūsu teva tēvs. Tāpat nav lietojami arī pulksteņu piekarināmie, neskatoties uz visu viņu devešanu par „chatelaine“. Tie nav pielaižami nekādā veidā, ne zeltā, ne zīda lentē ar sprādzēm. Turpretim vienmēr ļoti eleganta ir gluži tieva pulksteņķēde no zelta vai

platinas. Aprōču pulksteņi arvien jo vairāk iziet no modes un tos pēc iespējas vienīgi vēl valkā sportu piekopjot. Bet ja esat pārāk pie tāda pieraduši un negribat no viņa atteikties, tad izraugāties sev parastu, pilnīgi apaļu pulksteni, kuŗš nebūtu pārāk maziņš. No otras puses, pilnīgi izslēgti arī tie milzeņi, kuŗi sveŗ pāris mārciņas un ar platu lentu parklāj visu rokas locitavu. Tāpat nav ciešamas arī briljanta kravatadatas un pārāk lielas perles. Tad vēl es lūgtu nekad nelietot kravates adatu pie mīkstās apkaklītes, jo saskaņā ar patreizējo modi tā saspraužama ar pazīstamo zelta saspraužamo adatu. Mīkstai apkaklītei vienmēr piemīt zināms vaļības raksturs un kad jau jūs gribat izskatīties vaļīgi, tad te otra pretenciozā kravates perle ir nevieta. Arī vakara virskreklam nav jāduŗas acis ar divām milzīgām macharadžas pērlēm. Visu, ko pērkat, pērkiet pirmā labuma. Sakarā ar to pērles var būt ļoti vērtīgas, bet tamdēļ vien tām nemaz nav jābūt baloŗa olas lielumā. Sevišķi eleganti kungi nelieto uzkrītoŗas zelta vai platinas cigaretu etvijas. Tādi viri, kā Westminsteras hercogs vai Ņju-Jorkas Vanderbildē šādas etvijas nemaz neatzīst, turpretī lieto cigaretes vai nu attiecīgās firmas oriŗinaliesaiņojumā, vai ādas etvijā, kuŗai ir tās priekšrocības, ka viņā ir daudz vairāk vietas, nekā zelta etvijā. Tāpat arī jūsu kabatas pulkstenis nedrīkstētu būt pārāk vērtīgs. Uzmaniet, lai viņam nebūtu izrobotas un „pitoreskas“ malas. Tam jābūt plānam, bet pēc iespējas apaļam, un galvenais, tam pareizi jāiet. Vairāk no pulksteņa prasīt jūs nevarat. Vismaz, to nevajadzētu darīt.

Tagad īsumā pāris vārdus par ista kunga kustībām. Arī te poŗēšana ir nevieta. Ieejot lokalā vai viesu istabā, nespēlējiet ar noapaļotām, iestudētām kustībām „kavaliera“ lomu, p. p., turedami rokas sevīm mazliet pieslietas un atgāztas atpakaļ. Kuŗš katrs redzēs, ka dabīgi tas nekad tā nevar iznākt. Tas sacēļ tikai zoboŗanos, it īpaŗi ārzemēs. Pat paklanoties tas ir netaktiski. Viss tas atstāj koka lelles iespaidu. Tad neklanāties arī pārāk padevīgi un zemu, it sevišķi kungu priekŗā, un nepiedauziet papeŗus. Kaut arī jūs būtu rezerves virsnieks. Tāpat nepārspīlējiet rokas skūpstīšanu dāmām. Tā ir burvīga ieraŗa un to nebūs nedz atmest, nedz nevietā lietot. Patiesībā tā attiecināma vienīgi uz precētām dāmām. Rokas skūpstīšana jaunavām ir netaktiska un labu manieru pazīneŗa acīs jūs ar to negūsiet cerēto iespaidu, bet taisni otrādi, pieŗķirsiet ŗai

kustībai erotikas iezīmes un iznākumā būsiet jauno dāmu tikai kompromitejuši. Ar rokas skūpstīšanu vispār tiek dzītas ne-lietības. Taisiet šai ziņā izšķirību. Iegājušiem dejas lokalā, ja esat pazīstami ar dažām turienes pastāvīgām viesnām, jums nemaz nav vajadzīgs steigties no galdiņa pie galdiņa un nopūlēties ar roku skūpstīšanu. No otras puses, jums jāiegūst arī zināms drošums ieciešanai labi apmeklētā lokalā. Šai gadījumā vairums kungu nezina, kur savas rokas likt. Tie nezina, ko ar tām iesākt un vai nu rausta kravati, vai nu apjukumā tās berze. Zināms, nav nemaz tik viegli, uz vaļīgu kāju un ar dabīgām kustībām, frakā vai pat smokingā, neuzkritoši ieejēt labā lokalā. Te rodas zināma nedrošība. Bet pārvariet to un ejiet vien tāpat, kā jūs ietu uz ielas. Varat vienu roku pavisam vaļīgi iebāzt smokinga kabatā. Gan jau jūs ko atradīsiet, kas jums labi piemērosies. Dāmu pavadībā ieejot lokalā, nelaižat viņam iet pa priekšu. Taisni jums jāatbrīvo ceļš, un jums no viesmīļa jādabū piemērotais galdiņš. Ja dāma iet pa priekšu, tad viņa ir pilnīgi nevarīga, jo šai gadījumā viesmīlis griezīsies pie viņas un nevis pie kunga, kuņģam šīs lietas nokārtošana piekrit. Apsēdušies, apjautājaties paši pie dāmām, ko tās velas un paši esiet par starpnieku, kas viesmīlim nodod pasūtījumu. Kungu pavadībā dāmām vispār nevajadzētu ielaisties tiešās sarunās ar viesmīli. Turklāt es vēl gribētu aizrādīt, ka ļoti labu iespaidu atstāj tas, ja beigas — ielūgto dāmu klatbutnē, — jūs savu reķīnu nenomaksāsit viņu acu priekšā, bet nokārtosiet to, viesmīli uz britiņu sāņus pasaukuši. Ar to jūs dosiet dāmām tādu iespaidu, ka viņas butu viesojušās jūsu pašu mājās. Kā teikts, tā ir tikai ideja, bet viņa ir jauka. Protams, tas jums iespējams vienīgi tad, ja neesat lokalā ar dāmu viens pats. Pēc iespējas nepametiet nekad dāmu vienu pašu pie galdiņa sežot, it sevišķi dejas lokālos. Viņa ir nevarīga un padota svešu un neizglītotu kungu uzbāzībai. Tāpat ļoti neglīta ir restorāna reķīnu savstarpeja nokārtošana dāmu klatbutnē. Ja jau tam katrā ziņā jānotiek, tad vienam no kungiem vajadzētu nomaksāt it visu reķīnu, bet noreķināšanos ar pārējiem maltītes dalībniekiem nokārtot citā vietā. Turpat pie galda tā ir riebīga.

Un tagad nu man katrā ziņā jāatklāj kaķa gājieni pret vienu visai dīvainu paradumu. Lieta grozās ap portfeli. Pašķirstiet tik laikrakstu sludinājumus. Tur jūs atradīsiet „kārtējus“ sludinājumus par portfeli aizmiršanu taksī vai važonī. Kā to

izskaidrot? Direktora kungs sed Dansing-palasa. Tam blakām „dāma“, priekšā vina glāze un aiz muguras, pret krēsla atgultni, snauž minetais portfelis. Kādi sakari šai vēlajā stundā direktora kungam ar šo portfeli, par to neviens pats netiks gudrs; bet šim portfelim jābūt viņa tuvumā, pretējā gadījumā viņš nebūs istis direktors. Un tā kā viņam sava dāma jāpavada uz mājām, un tā kā automobili tam nav laika savu portfeli atminēties, tad skaidrs, ka nākošā pēcpusdienā sludinājums laikrakstam nodrošināts.

Un tas atgadās vai ikdienas. Bet ja direktora kungs savu laiku pareizi iedalītu, un pirms ietu izklaidēties, būtu savus svarīgos veikala papirus birojā vai mājās, kā pienākas, novietojis, tad šādas lietas nenāktu priekšā. Kur tik jūs neiesiet, neatskaitot pat teatŗi, — garderobēs it visur jūs redzesiet vientuļus, nelaimīgus portfeļus, kuŗi šai vietā nepavisam nejutas savās mājās un arī netiktu pazaudēti, ja ļaudis prastu veikala lietas no izpriecas atšķirt.

Bet, šķiet, kā tas nestāv mūsu spekos: mūsu valsts pastāv no aktīm un viņiem piešūtiem ļaudīm.

Man labprāt gribētos zināt, ko gan savos portfeļos noslēpuši visi tie ļaudis, kas ar tiem apkārt klaiņo. Nevienā pašā pasaules malā nav tikdaudz portfeļotu cilvēku, kā pie mums. Tā gan būs tāda suga, kuŗai piemīt sevišķa patika vazāt visu sava veikala korespondenci sev līdzī, lai... to drīzāk pazaudētu. Ja jau man nokārtojama kāda veikala lieta, tad pa lielākai daļai taču pietiks, ja iebāzīšu azotē pāris sevišķi nepieciešamas vēstules vai līgumus un došos ar tiem uz veikala noslēgšanas vietu. Kādam nolūkam tad tūliņ veselus aktu kopojumus? Un, ja tas nu patiešām būtu nepieciešami, kamdeļ gan es laikus nevarētu pāriet mājās, novietot tur savus papirus un līdz ar to pārģērbties teatŗim vai dejai? Kas šādam portfelim meklējams teatŗi vai kinematografā? Amerikā strādā daudz intensīvāki un enerģiskāki, nekā pie mums, bet nodzīvojis tur gandrīz divus gadus, neesmu portfeļus ne reizi pamanījis ne teatŗa, ne citā kādā garderobē.

Ļoti svarīga ir arī viesu iepazīstināšana viesībās vai citos gadījumos, kur daži dalībnieki viens otram sveši. Te jāievero, ka kungus vienmēr iepazīstina ar dāmu un nevis otrādi. Piemēram, jūs teiksiet: „Cienītā kundze, atļaujiet jūs iepazīstināt ar X. Y. kungu“. Punkts! Nesakiet tikai piedevām dāmas vārdu.

Uzzināt iepazīstinātās dāmas vārdu ir kunga paša darišana. Turpretim iepazīstinot divas dāmas, jūs varat nosaukt abeju vārdus. Bet pirmā gadījumā dāma katrā ziņā uzrunājama ar „cienītā kundze“ vai „cienītā jaunkundze“, lai iepazīstināmais kungs tūliņ zinātu, kā tam jaunā paziņa uzrunājama un vai rokas skūpstīšana būs vietā, vai nē.

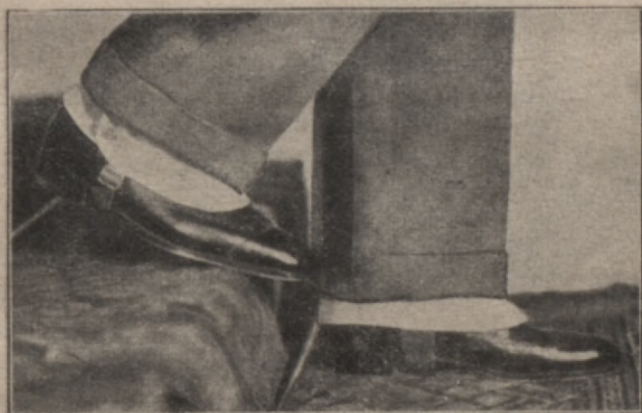
Par tamlīdzīgām lietām būtu vēl daudz ko teikt. Lūdzami, nesmejaties par šādiem „sīkumiem“. Taisni tie dod visspilgtāko liecību, vai jūs pasauli redzējuši, vai nē. Tās ir ista, starptautiski piedzivojuša kunga pazīmes. Ar uzvalku, cepuri vai apaviem vieniem pašiem — nepietiek.

Kurpes un zeķes

Parasti gadās, ka pie iepazīšanas, kādu cilvēku tuvāki aplūkojot, pirmais acu uzmetiens neviļus skaņ viņa kājas un tikai pēc tam pāriet uz pārējo augumu. Tādā kārtā kopiespaidam šis pirmais atrais skatiens bieži vien ir noteicošs. Un ar to jāreķinās. Te nu pirmām kārtām prasāms, lai apavi tīrības ziņā būtu nevainojamā stāvoklī, jo šī īpašība ir viskritiskākā un tā visvairāk duļņas acis. Ārzemēs, it sevišķi Amerikā un Anglijā, apavu turēšana tīrībā izvērtusies tieši manija. Sevišķi Amerika jūs neredzēsiet nevienas ielas, uz kuņas trūktu zābaku tīrtāja un reti kad gadīsies, ka viņam nebūs klientu. Bet iekāms pārejam uz apavu tuvāku aplūkošanu, gribu atgādināt, ka glīti ģērbtam kungam jāgriež vērtība uz kādu svarīgu lietu, kas līdz šim bieži pārprasta. Lieta grozās ap lakkurpēm. Līdz šim vēl daudzi kungi tura šo materiālu par augstākās elegances izpaudumu un nolūkojas uz to ar godbijīgu apbrīnošanu. Tomēr katrā ziņā ir nepareizi pirms plkst. 7 vakarā, tā tad pirms frakas vai smokinga apģērbšanas, valkāt ko lakkurpjveidīgu. Dienai nav neviena paša apģērba gabala, kam piekristu lakādas apavi, nedz ketevejs, nedz gaŗie svārki, vārdu sakot, neviena paša uzvalka, cik svinīgs tas arī nebūtu. Vienīgi vakarā, pie smokinga un

frakas, nesājamas vienkāršas lakkurpes bez iemetinājumiem. Visi pārējie, uz ielas valkājami kungu apavi ir pagatavoti no istas spodrināmās vērsa vai teļādas, vienalga, vai tie būtu brūni vai melni. Un tā kā viņi izgatavoti no spodrināmās ādas, tad arī analogiski savam nosaukumam, tie krietni un labi, tāpat kā senos laikos, jāspodrina ar suku un lupatu, un proti, tik ilgi, kamēr tie nespīdēs kā spogulis. Lietišķi apejoties ar apaviem, melnas kurpes un šņorzābaki gūst tādu spožumu, ka tie patiešām laistās kā lakkurpes. Anglijā ir sastopami kungi, kuņģi stundām ilgi nodarbojās gar saviem apaviem. Ar tā saukto briežraga kaulu viņi noņem no virsādas katru nelidzenumu un tikai pēc tam stājas pie istas spodrināšanas. Pareizi apejoties, visi apavi pārvēršami par visspožākām „lakkurpēm“; tiem nemaz nav jābūt no šī, dienas laikam „noliegtā“ materiāla. Tāpēc, ja jums nāksies sastapt pareizi ketevejā ģērbtus kungus un jums izliksies, ka viņu spīdošie šņorzābaki būtu no lakadas, tad tā bus tikai maldīšanās, jo tie katrā ziņā bus sevišķi labi nospodrināti spodrināmās ādas šņorzābaki. Viņu augšējie iemetinājumi var būt, pēc patikas, no palsas ādas vai arī, kā mūsu ilustrācija rāda, no gaišas drēbes, vai arī no pavisam tumši brūnas ādas.

Kurpes ar golfa getrām.

Kā visā savā uzvalkā, tā vēl jo vairāk apavu ziņā, labi ģērbtam kungam jāizvairas, lai viņš neizskatītos nupat no drēbnieka un liestes nācis. Apavi nekad nedrīkstētu atstāt jaunuma

iespaidu, Bieži viņus spodrinot, pēc iespējas drizāk jārauga, it īpaši brūniem apaviem, piešķirt ievalkātas patinas izskatu. Melno apavu jaunuma izskats pārvarāms daudz vieglāki, jo tie jau no paša sākuma nedužas tā acīs, kā brūnie vai dzeltenie apavi. Tepat es gribētu aizrādīt, ka baltas vasaras kurpes atskaitot, kuņas var būt vai nu viscaur baltas, vai brūnibaltas, kā tas visa pilnībā redzams abās ilustrācijās, nekādas citas ielas kurpes ar zverādas iemetinājumiem un melniem vai tamlīdzīgiem iekantejumiem, ikdienišķīgai valkāšanai nav pielaižamas. Visi šie „jaunās modes“ darinājumi nav vīrišķi, bet ir nejdzīgi, un ja kādam kungam iepatiktos valkāt ķirzaku vai čūsku ādām iekantetas brūnas kurpes, tad vislabāki atliek klušet. Nepatīkami pat pieminēt, ka dažkārt šādu izgāšanos nākās novērot. Visvairāk lietotās un absolūti korrektais kurpes un šņorzābakus labāki par visiem aprakstiem parāda mūsu ilustrācijas. Turpat arī gaiši redzams, kādā veidā biksem jāgulstās pār kurpēm un kā tās nekad nedrīkst būt pārāk īsas.

Melns spodriņāms šņorzābaks ar drēbes iemetinājumu.

Istam kungam jābūt saskanīgi ģērbtam visos sīkumos. Ar labu uzvalku, pielāgotu kravates krāsu un nevainojamām kurpēm nepietiek, bet arī kopizskata sīkumiem jāpieskan visam izskatam. Nekas neatstāj sliktāku iespaidu, kā tas, ka visumā pareizi ģērbies kungs apsēžas un ar tipisko rokas kustību sa-
raudams bikses mazliet uz augšu, atsedz pilnīgi nepieskaņotu

zeķi, ne tikai krāsas, bet arī materiāla ziņā. Tā jau ir ļauna zīme. Zeķes materiāls jau pats par sevi ir ļoti svarīga lieta. Vēl tagad daudzi kungi ir maldīgos uzskatos, kā zīda zeķes būtu viselegantākās. Bet ir taisni otrādi. Patiesībā pie dienas uzvalka zīds ir pilnīgi nevieta. Tāpat kā dienas uzvalkam ne-

Pareiza vasaras kurpe ar iecienīto ripsēto kašmira zeķi.

piekrit lakkurpes, tā arī zīda zeķes obligatoriskas tikai frakai vai smokingam. Vēl būtu pieļaujams nēsāt labi smagu biezu zīdu, un proti, pēc iespējas vienā krāsā un ar tā saukto „kruštām, šķersām saadīto mašu“. Bet citādi zīds nav savā vietā un priekšzīmīgi ģērbta kunga garderobē nav atrodams. Vismaz

Lakkurpe (vakara kurpe).

tam būtu tā jābūt, jo tur galvenokārt ir tikai viens materiāls un tas ir: vilna. Tas šķiet neticami, bet tas nu tā ir un pat vēl vasaru, viskarstākā laikā. Ir ļoti daudz ļaužu, kas nevarot vilnas zeķes paciest, tomēr atliek apšaubīt, vai viņi tās maz mēģinājuši nēsāt. Citu ko, nēsāšanai patīkamāku, grūti pat iedomāties. Anglijā, kur kungi lielā mērā apvieno lietišķību un

vislielāko eleganci, gandrīz itvisur arī cauru vasaru tiek nēsātas vilnas zeķes. Jāsaka pat bez bailem, ka no visiem viedokļiem, starp visiem pārējiem materiāliem, kā p. p. kokvilnu, Fil d'ecosse vai zīdu, priekšroka paliek vilnas zeķēm. Kāju kaišana te noteikti izslēgta, jo vilnas zeķes ir labu daļu mikstākas, nekā pārējie minētie materiāli.

Pie tumši brūnām, mahagoni krāsā nospodrinātam korpēm vislabāki jāizraugas tādas krāsas, kas labi saskanētu ar attiecīga uzvalka nokrāsu. Arī kravate noteic zeķu izvēli un no pārāk lielas krāsu atšķirības katrā ziņā der izvairīties. Dabiski, ka pie baltām vasaras korpēm, ja arī viņas būtu ar brūniem iemētinājumiem, kapzeķu pamatkrāsai jābūt pēc iespējas baltai. Pārējās, šai zeķei piemērotās krāsas, nav tik svarīgas. Vakarā, protams, vietā ir vienīgi melnas zīda zeķes. Kungam tās nebūt nav jānēsā tik caurspīdīgas, kā dāmām, turpretī tās var būt no biezāka zīda. Sviķeļotu zeķu cienītājiem tās obligatoriskas tātā pašā melnā krāsā. Ļoti patīkamas, sevišķi dejošanai, ir vakara zeķes ar pieadītu, korpē neredzamu, baltu pēdu. Viņas ir daudz estētiskākas nekā viscauri melnās zīda zeķes. Pie smokinga vai frakas katrā ziņā jāizvairās nēsāt baltas vai pat musturotas zīda zeķes. Tās padara smieklīgu.

Vel reiz atgriezoties pie domstarpībām par vilnas zeķu nēsāšanu, jāatzīmē kāds kuriozums, proti, ka isājām knickerbocker'u biksēm pieskaņotas vienīgi gaņas, musturotas, vilnas zeķes. Un kā gan nu izskaidrot, ka arī vasaru daudzi kungi, kuņģi citkārt vilnas zeķes nevarot dabūt kājā, knickerbocker'os iztiek ar šīm biksēm nepieciešamām vilnas zeķēm? Vienīgā atbilde: vienkārši tāpēc, ka gaņas, slikta izskata kokvilnas zeķes atskaitot, vilnai nav nekāda atvietošanas. Un tamdēļ minētie kungi pārvar savas bailes, un golfu spēlējot vai citu sportu piekopjot, valkā „vilnu“. Tā tad tas pilnīgi iespējams un, šķiet, ir tikai aizspriedums. Bet no aizspriedumiem visvieglāki tikt vaļā, ja viņus pārbaudām. Protams, vilnas zeķēm vajadzīgas ertākas kurpes, nekā plānajam kokvilnas vai zīda kapzeķēm. Tādēļ, kurpes iegādājoties, tas ņemams vērā.

Pāris vārdu par sporta apģērbu

Sīki apskatīt šo jautājumu nav manos nolūkos un katras sporta nozares apģērba pareizīguma attēlošana nebūtu arī iespējama. Vissvarīgākais likums šai ziņā: nekad neģērbties pārāk zīmīgi. Mūsu dienās sports izplatījies starptautiskā mērogā un ieguvis svarīgu nozīmi. Sakarā ar to mums jācenšas sasniegt labus panākumus nevien sava spēka un izveicības demonstrēšanā, bet arī savā ārējā izskatā. Tomēr šai ziņā mums vel atlicis daudz ko vēlēties. Apstāšos īsumā pie visrupjākām kļūdām. Arī te visjaunākais ir nepareiza apģērba nēsāšana nepiemērotos apstākļos, p. p. ja vienas sporta nozares apģērbu, un kaut vai tikai cepuri, valkā svešu sportu piekopjot, kur tam nav nekāda attaisnojuma. Tādu gadījumu ir daudz. Starp citu, man bij izdevība piedalīties airētāju kluba svētkos, sarīkotos vienā no labākām Berlīnes viesnīcām. Kā pieklājas, visi kungi bija smokingos. Bet lai arī parēja publika redzētu, ka svētku sarīkotājs ir airētāju klubs, tad — iedomājaties! — šie kungi bija uzmaukuši pie smokinga savas airētāju cepures. — Līdzīgi tas ir ar jachtklubistu cepurēm. Tā ir savā vietā, ja esat ielūgti viesos uz jachtu, bet ja jūs šai cepurē pastaigāsaties tikai tamdēļ, ka nejauši esat atradušies jūrmalā, tad tai nav ne mazākā attaisnojuma. Piekopjot sportu tikai novērotāja lomā, pie pirmās izdevības nav tūlīt jālec acis ar to, kas pašam šai gadījumā patiktos nēsāt. Tikpat labi jūs vārdētu, boksa sacikstē noskatīdamies, nēsāt boksa cimdus. Te jāaizrāda arī uz sevišķi zīmīga sporta apģērba nēsāšanas nevēlamību tadās vietās, kur tas nemaz nav piemērots. Nemaz nerunājot par to, vai jūs esat vai neesat gribējuši golfu spēlēt, jums nebūs pastaigāties pa bulvari knickerbocker's un garajās vilnas zeķes vienkārši tikai tamdēļ, lai acis болоšajai ļaužu drūzmai parādītu, ka jums ir šāds uzvalks, jeb lai maldinātu publiku, ka jūs šo sporta veidu piekopjat. Vienā no iepriekšējām nodaļām es jau aizrādīju, ka ielas uzvalkam uz piedurknēm nedrīkst būt nekādas jostiņas jeb dubultkrōkas. Jo šajā

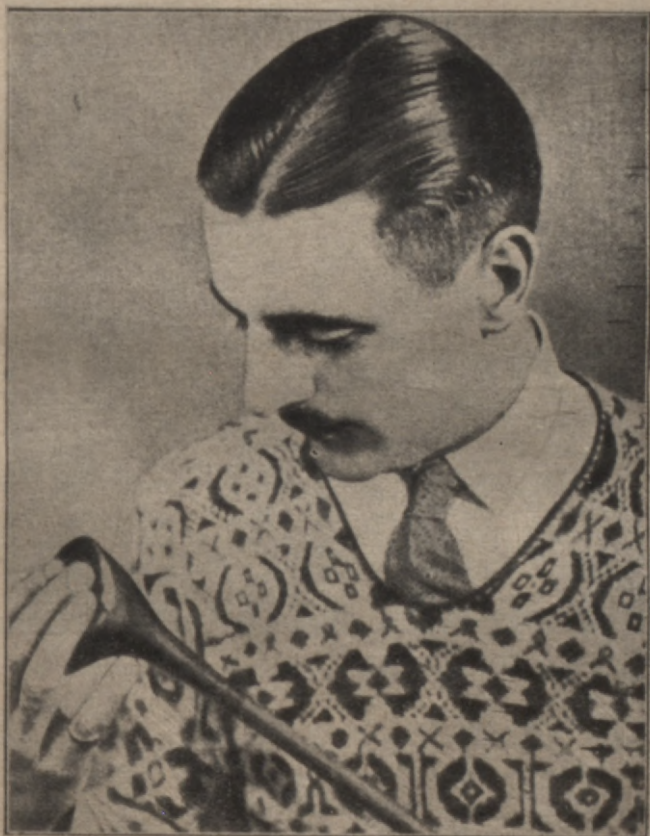
pus-sporta, pus-ielas uzvalkā jūs taču nekad nevarēsiet sportu piekopt. Sporta uzvalkam vienmēr jābūt ērtam. Kabatām lielām, tik lielām, lai medībās tur varētu iebāzt veselu irbi. Es šeit pievienoju pāris ilustrācijas, no kuņām jūs skaidri redzēsiet, apmērām kādā veidā jāģērbjas. Ļoti eleganti ir tā sauktie blazeri, pa daļai švikoti, pa daļai iekantēti. Viņus lieto golfu spēlējot vai arī pēc tenisa spēles. Tad pilsetā vestes vieta pie parastā uzvalka cauru dienu nav nēsājams pullover's. Es domāju vasaru vai rudeni. Turpretim ziemu, ja jums salst, tas atkal ir pilnīgi savā vietā, jo padoties salam būtu neprāts. Bet pullo-

Barrettes cepure.

ver's nēsāšanas jautājums ir diezgan sarežģīts un pāris vārdos es neņemos jums izklāstīt, kad šis apģērba gabals pielaižams, kad nē. Labāki atmetiet viņu pavisam. — Ne mazums ļaužu vēl tagad tura autobraukšanu par sportu. Bet tas tā nav. Automobilis ir satiksmes līdzeklis un nekas vairāk, un priekš tā jums nemaz nav sevišķs apģērbs vajadzīgs. Ir tikai viens apģērbs, proti, tas, kuņā jūs aukstā laikā nesalstat. Viss pārējais nav no laba. Tieši smieklī nāk, redzot vasaras laikā no galvas

līdz kājam ādā iespīlēti autobraucējus. Daudz labāku iespaidu atstās praktiskuma un elegances apvienošana, kā tas tagad tik sevišķi labi padevies jaunajā, vispariecienītajā „barettes“ veidā. Vai to maz var salīdzināt ar neglīto skriešanās sacikšu aubi. Protams, šī cepure (skat. viņas nobildejumu) nav piemērota ikkatram braucienam pa pilsētu. Veikala darišanu nokārtošanai braucot uz iekšpilsētu, uzmauciet mierīgu prātu savu platmali. Bet kad jums iekšpilsētas iecirknis palicis aiz muguras, laiks izvilkt no kabatas un uzmaukt baretu vai arī vienkāršu angļu tweed-cepuri, kuŗas acu vairogs šai gadījumā jāpagriež uz muguru. Vispārīgi, it visās sporta nozarēs apģerba jautājums cieši saistīts ar personīgām sekmēm attiecīgā sportā. Šai ziņā meistars gandrīz arvien var atļauties daudz vairāk, nekā vienkāršs diletants.

Pullover's ar pareizu kakla izgriezumu.

Grafs Armins-Muskau autouzvalkā.

Kā ģērbties korpulentiem kungiem

Ja arī daļa kungu būs no šīs grāmatas ko jaunu mācījušies pareizas ģērbšanās ziņā, tad tomēr atliks kāda lasītāju kategorija, kuŗa ar mani nebūs mierā. Ta ir drukno kungu kategorija. Viņi teiks: „Visu šē aprakstīto ir ļoti patīkami zināt un varbūt arī teicams atdarināt, bet mēs redzam attēlotus tikai labi noaugušus, slāikus kungus, un ka tie var labi un eleganti izskatīties, par to mēs nešaubamies; bet mēs, nabaga korpulentie kungi, ko lai mēs iesākam? Parādi, kā ģērbties kungiem, kuŗi apveltīti ar pilnīgumu! Mēs taču neesam no pasaules izskauŗami, un labi apskatoties, drukno galu galā ir vairāk nekā slāiko.“ Jums tiesa, manī kungi. Korpulentie patieŗām ir pārsvarā. Bet tamdēļ vien jums nebūt vēl nav jānokaŗ galvas, jo katrā ziņā arī jums nav liegta iespēja labi izskatīties. Un pat ļoti labi! Raudziŗu jūsu labā sniegt pāris pieturas punktus. Jums nav jādomā, ka resni kungi sastopami tikai pie mums, jo nu es jums atkļāŗu vienu no saviem pirmiem noslēpumiem: pārejās zemēs, kur vien acis pametīsiet, viņu ir tikpat. To gan jūs nebijāt sagaidījuŗi, vai nē? Bet citur šie kungi neduŗas tik daudz acis, jo caurmēra viņi piegrieŗ lielaku vēribu savai ārienei un apslēpj savu druknumu daudz veiklāki nekā mēs, jo pie mums bieŗi vien rikoŗas pēc nepareiziem principiem. Pirms ķeramies pie apģēŗba, labāki apskāŗsim pa daļām paŗu ķermeni. Ņemsim kā pirmos galvu un matus. Esmu jau agrāki izteicies pret matu pilnīgu nogrieŗšanu un tagad man šis neglītās parādības nevēlamība it seviŗķi jāliek pie sirds korpulentiem kungiem. Kungi ar pilnīgu augumu un pliku pakausi nekādā ziņā nedrīkst nodzīt savus matus. Sānos, kur arvien vēl mati būs atlikuŗi, pēdējie jāatstāj tik gaŗi, lai cepurē attiecīgos kungus nemaz nevarētu par plikgalvjiem noturēt. Un proti, jau tādēļ vien, ka resnais kakls, kas tiem ne retumis piemīt, dursies acis daudz mazāk, nekā ja denīŗos, sānos un pakausī būs ārdījusies ļausmīgā matu grieŗamā maŗina, vai pat bārdas dzenamais nazis. Ta tad

Korpulentni un tomēr eleganti kungi.

saņemot isumā: Mani kungi, it sevišķi druknie kungi, ļaujiet saviem atlikušiem matiem mierīgi augt. Vai tad vecīgais, rūpīgi ģērbtais džentlemenis bez cepures, kuŗu jūs redzat nobildējumā, neizskatās ļoti jauki ar visu pliko pakausi? Tāpat viņam blakus stāvošais noprot gluži labi, ka ūsas sadala viņa patuklo seju proporcionāli un padara to šaurāku. Viņš tas arī nenēsā birstītes veidā, jo tas atstātu tieši pretēju iespaidu. Mazliet izstīgušie ūsu gali padara seju šaurāku. Viņš atsukājis matus atpakaļ, paslēpis ar to viņu plānumu un izskatās patiešām eleganti. Zināms, liela nozīme ir arī tam, ka jūs ģērbjaties. Ir nepareizi domāt, ka resnam kungam plecus vajadzētu ieturēt pēc iespējas šaurākus. Vai arī uzvalka atlokus. Būtu jācenšas taisni pēc pretējā. Par cik plataki šķiet pleci, par tik slaikāks izlikšies viss augums, jo ir taču skaidrs, ka resnam viducim pie šauriem pleciem jālidzinās viņa pudeles neveiklajam apveidam. Tādēļ bailēs pie malas! Ja kādam ir plati pleci, tos nebūs apslēpt. Tad piedevām platus uzvalka atlokus... Blakus minot, tie patlaban arī ļoti moderni. Skatiens neviļus pievēršas viņiem un ja tie turklāt vēl krūtīs piegriezti mazliet ovali un ir tā ieturēti, kā tas redzams ilustrācijā, tad tie nodrošina teicamu izskatu. Arī vestes izgriezumam nevajadzētu sniegties pārāk tālu pie kakla. Šai gadījumā arī svārkū apkaklei mugurā jāguļ vēl dziļāku un vēl vairāk jāstāv sānos no kakla nost. Tas piešķir lielāku izskatu un pieļauj brīvāki turēt galvu, it sevišķi pie resna kakla. Nekas neduŗas tikdaudz acis kā resns, pār svārkū apkakli izspilējies kakls. Par nožēlošanu tas redzams diezgan bieži. Vainojamas arī pārāk ertas drēbes. Uzvalka žaketēi „gandrīz“ jāpieslejas augumam, un, sekodama modei, viņa reizēm var būt arī šaurāka, ja tik tas netraucē nepieciešamo kustības brīvību, kuŗai jābūt nodrošinātai tāpat kā slaidu kungu apģērbā, kas panākams, kā jūs to zināsiet, ar padusu priekšas un muguras kŗokām. Vestei vajadzētu stūŗos gar apakšu būt mazliet garākai, nekā pie slaikiem kungiem, un plato bikšu patreizējā mode korpulentiem kungiem tieši labvēlīga. No vecīgā frakotā kunga jūs pārliecināsieties, ka arī vakara uzvalkā var izskatīties ļoti glīti pat tad, ja jūs nebūtu vairs nekāds jauneklis. Vairāks pastudējuši, jūs atklāsiet vēl daudz citu lietu, ar kuŗām arī druknam kungam panākams vislabākais iespaids. No liela svāra arī cepures jautājums. Ļoti rupja kļūda ir pārāk mazas un šauras cepures nēsāšana. It sevišķi vīrietim ar resnāku kaklu jāvalkā

cepure ar prāvām malām, turklāt nesamaucot to pārāk cieši uz acīm. Tā ir pati pirmā lieta, ko druknam kungam vajadzētu izmēģināt. Tam būs ko nobrinēties par gūtajiem panākumiem. Un es lūgtu neapjukt, ja uz pirmā acu uzmetiena tas izliktos neparasti un nejēdzīgi. Uz kopiespaidu tas atsauksies ļoti labi. Amerikā un Anglijā jūs sastapsiet daudzus kungus, kuņģi, neskatoties uz visu savu druknumu, teicami spēle golfu. Neviens no šiem sporta mīļotājiem nekautrējas spēlēt pullover'ā un viņam piemērotajās isajās „plus fours“. Zināms, drēbju krāsu ziņā, kā šai gadījumā, tā arī parastajā dienas apģērbā, jāietura zināmas robežas. Visparīgi, korpulento kungu galvenā devīze ir un paliek: pēc iespējas vienkāršāki un tomēr eleganti...

Šķiet, ka līdz ar to esmu pateicis visu galveno par starptautiska kunga apģērbu, izskatu un izturēšanos. Vismaz, cik tas šai isajā rakstā bija iespējams. Domāju, ka daudzi no maniem lasītājiem būs dabūjuši pārskatu par to, kā tam vajadzētu būt, un tagad sapratis ievadā sacīto: „Daudzām lietām, kas līdz šim turētas par pareizām, jāatmet ar roku, jo tās izrādi-

Druknaiss kungs sportu piekopjot.

jušās nepareizas, un citas, kas līdz šim šķitušas vainojamas, jāatzīst par absolūti nepieciešamām. Neuzkritošas elegances augstāko mēru sasniegs vienīgi tas, kas sacītajam varēs piemēroties." Varbūt ka tagad, šo teikumu izlasījuši, jūs vairs tik pašapzinīgi un skeptiski nesmaidīsiet. Jums nemaz nav jādomā, ka es būtu visus šos uzskatus par starptautisko eleganci pats izgudrojis. Taisni otrādi, es esmu pārliecināts „modes dreijāša-

nas“ pretinieks un it visu šai grāmatā aprādito jūs patiešām arī sastapsiet vispasaules elegantākā sabiedrībā. Par to jūs varat pārlicināties arī no pievienotajām ilustrācijām, kas izraudzītas ar sevišķu rūpību un ir pilnīgi starptautiskas. Runājot par pārmaiņanos, man nāk prātā vēl viens visai pamācošs piemērs, un proti, lietus sarga jautājums. Pie mums lietus sargu neieredz un tura par piedauzīgu, jo kopš vairākiem gadiem tas vienkārši tā iegājies. Turpreti visā pasaulē tas tiek lietots pat kā nevainojami elegants priekšmets, bet tikai... ja tas ir istis lietus sargs. Mēs drīzāk samērcejam savas cepures, ātri vien sabojājami viņu izskatu, nekā ķeramies pie lietus sarga, jo turam pēdējo par ista virieša necienīgu. Un ja nu mums tāds atgadās, mēs tīri vai kaunāmies un aizbildināmies, nopērkam viņu pēc iespējas tievāku, nevīrišķu un pie pirmā gadījuma raugam to noslept zida pārvalkā. Ārzesmes šī lieta ir citāda. Tur katram labi ģērbtam kungam ir savs lietus sargs. Un proti, istis un pietiekoši resns lietus sargs, jaukā laikā vienkārši satinams un lietojams tikpat erti kā spieķis. Uz tā tad arī var tikpat droši atbalstīties, kā uz stingra spieķa. Mūsu tievos, trauslos, dažkārt pat teraudkāta, no caurspīdīga zida gabaliņa sastāvošos „lietus sardziņus“ tur jūs neredzēsiet. Tāpat tur arī nekad nelieto minēto zida pārvalku lietus sarga uzglabāšanai. To vienkārši atstāj dāmām. Nē, Anglija kungu lietus sargi nav domāti dāmām. Tie ir resni, vīrišķi, spēcīgi priekšmeti, kas pie pirmā vēja rāviena nesasītas uz augšu un nesēju nenostāda neveiklā stāvoklī.

Ta tad neļaujaties sev iestāstīt nepareizas lietas... Turat acis vajā un

mācāties redzēt, tad jūs arī izskatīsiet
nevainojami un eleganti...

Starptautiskā ziņā priekšzīmīgi ģērbti kungi

Pievienoju vēl dažus attēlus. Visādus tipus.

Viņus tura par priekšzīmīgi ģērbtiem starptautiskā ziņā un tie vēl reiz apstiprina visu sacīto.

Filmu aktieris Monte Blue.

Angļu filmu aktieris Jack Trevor.

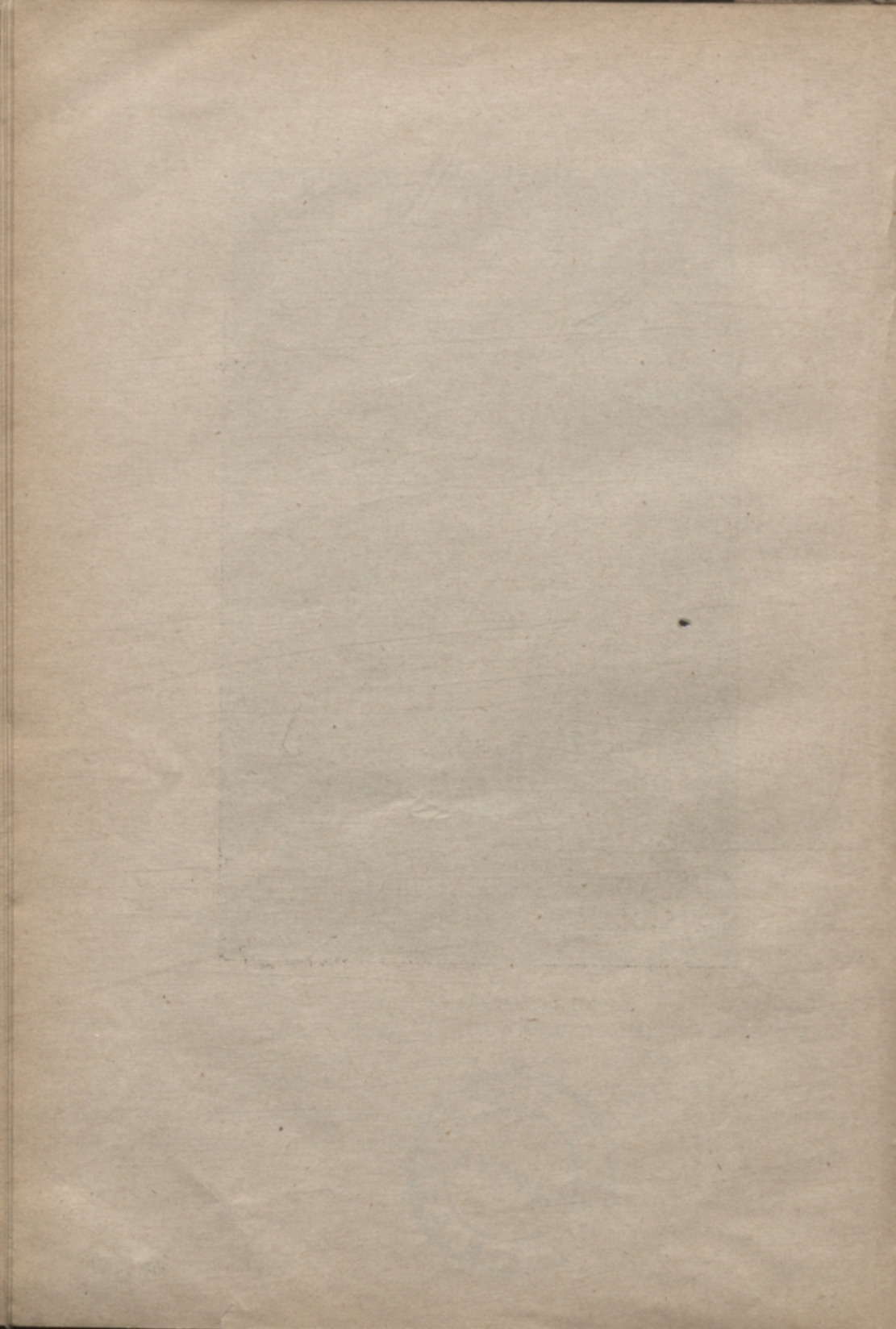
Viņi visi ģerbušies neuzkritoši un tieši tamdeļ noder kā labi piemēri tam, ka nav no svara lekt acis ar pārspīlētu švītumu, bet gan izpaust arī savā apģērbā ista „kunga“ jēdzienu šī vārda vislabākā nozīmē.

Bet lasītājiem tagad nu pašiem jāprot atšķirt, kas pareizs, kas nepareizs, jo pateikt it visu nav iespējams nevienā grāmatā. Es būtu apmierināts, ja man vispārīgi būs laimējies dot jums nelielu pārskatu par istu kungu apģērbu un izturēšanās galvenām starptautiskām pamatidejām.

Amerikāņu aktieris John Gilbert.

S A T U R S

	Lpp.
Ievads	5
Pareizas un nepareizas idejas par uzvalku	7
Vakara uzvalks	22
Mēteliņš	27
Kas ārzemniekiem duras acīs	33
Pareiza cepure	38
Veļa un kravates	43
Daži mājiņi, par kuriem lūdz neļauties	51
Kurpes un zeķes	56
Pāris vārdu par sporta apģērbu	61
Kā gērbties korpulentiem kungiem	65
Starptautiskā ziņā priekšzīmīgi gērbti kungi	71

Akc. Sab.

Moritz Feitelberg

==== R i g ā ====

Grēcīnieku ielā 6. Brīvības bulvarī 3

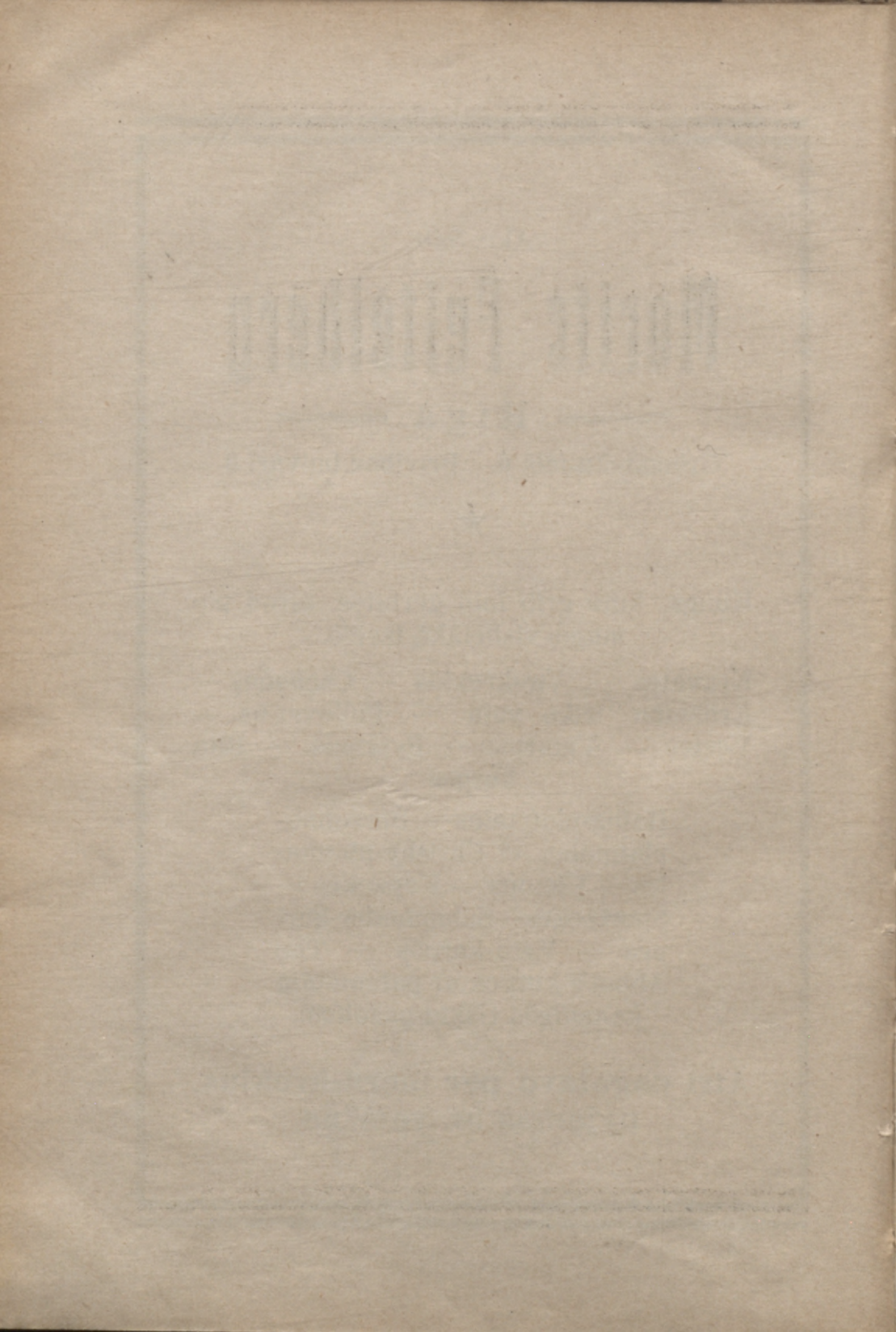

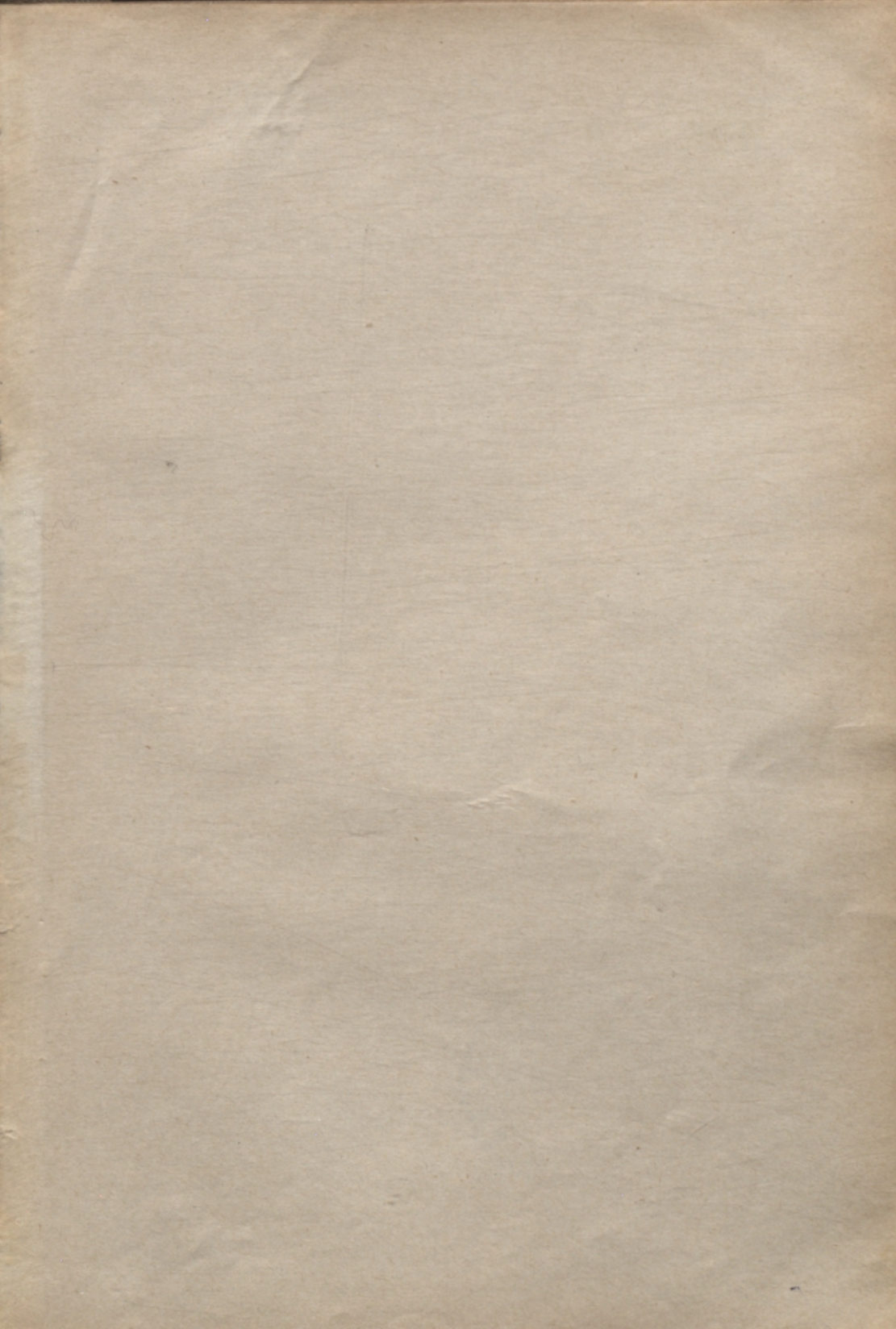
Kungs, kurš grib labi ģērbties, atrod pie
mums vislielākā izvēlē:

Kravates — Virskrekļus — Cachenez —
Krāsainu triko veļu — Pullover'us —
Vestes — Vamžus — Pyjamas — Rīta
kurpes

Habig-platmales — Borsolino-
platmales — Chrishy-platma-
les — Cimds — Kapzeķes —
Sportzeķes — Salamander-kur-
pes — Vera-kurpes — The
Abbot's kurpes ar patentētām
kanadiešu Uskid-pazolēm.

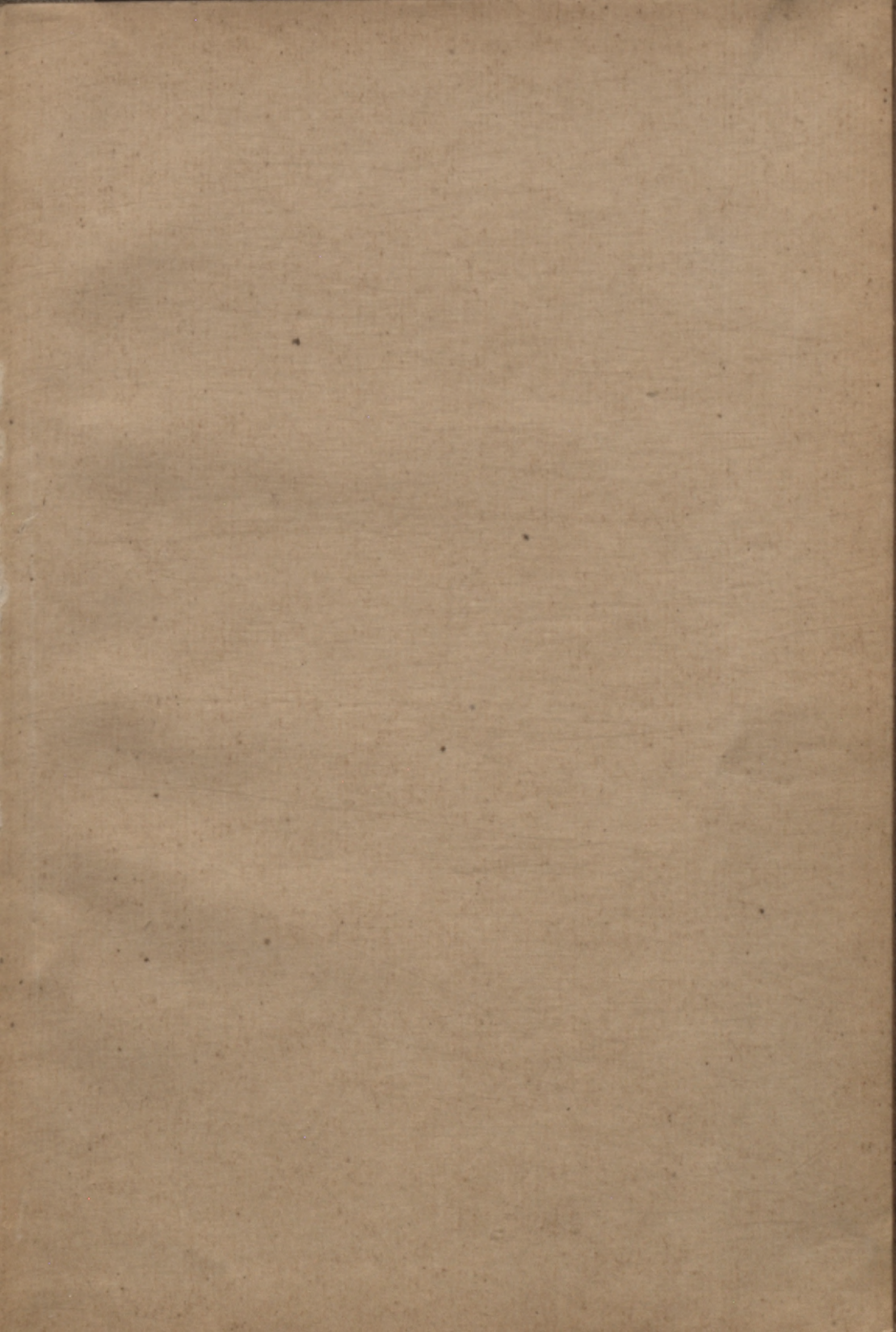
**Ātri pagatavo pēc mēra krekļus,
pyjamas un vamžus**

2002

14 DEC. 1927

26827

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309086589